

ROMÂNIA EROICĂ

Revistă pentru promovarea românismului
Organul Uniunii Ziarștilor Români din Transilvania

Director: ION COLFESCU-DELATURDA

Redacția și administrația: CLUJ, str. Vasile Goldiș 18/b. - Telefon Nr. 14—89

„Numai aceia vor purta titlul glorios de educatori ai generațiilor de mâine, cari vor fi în acelaș timp eroi spirituali ai neamului în care au văzut lumina zilei.“

(Din „Spirit și Materie“ de I. Colfescu-Delaturda)

Conținutul:

- „România Eroică“: **Colaborarea Latino-Germană - O necesitate a timpului.** —
Dr. Ilie Dălanu: **A murit Papa Pius XI.**
Prof. Univ. Onisifor Ghibu: **Un memoriu românesc închinat Excelenței Sale Dlui Benedetto Croce, ministru al Instrucțiunii publice din Italia, la 10 Decemvrie 1920.**
Neaga Ioniță: **Taină.**
Dr. E. Lucaciu: **Readucerea la matcă a maghiarizaților și secuizaților.**
Din „Spirit și Materie“ de I. C.-D.: **Cuvinte de aur.**
Ion Colfescu-Delaturda: **Poporul făuritor de Stat.**
Șt. Peneș: **Renașterea nației și țării românești.**
I. O. Suceveanu: **Apărarea țării prin tehnicieni.**
Mihail Moldovanu-Delamureș: **Rânduri pentru neamul meu.**
Dtru S. Chișu-Zlaști: **Preotul și straja țării.**
Dr. E. Lucaciu: **Să pot înscrie preoții în Frontul Renașterii Naționale?**
Cronici: **Cărți-Reviste-Ziare. — Presa de provincie. Buletinul Uniunii Ziarștilor Români din Transilvania.**

Abonament anual 250 lei; instituții și străinătate 500 lei. Abonament de sprijin 1500 lei.

Presă de provincie

„Sfarmă Piatră” ne sosește cu acelaș material bogat, tratat de aceiași colaboratori, în raport cu necesitățile timpului, cu dinamismul care ne trebuie și cu spiritul ofensiv al celor ce înțeleg să câștige bătăliile pe parapete zdrobind orice rezistență ce le-ar sta în cale.

Reproducem din articolul „Hitler și problema iudaică” din Nr. 152 sub semnătura Dlui Nichifor Crainic:

„Germania hitleristă, punându-și problema iudaică, n'a așteptat discuții internaționale pentru a o soluționa, ci a luat măsurile pe cari le-a crezut necesare în interesul vieții naționale germane”.

„Meritul excepțional al domnului Adolf Hitler în istoria Europei, este acela, de a nu fi ținut seamă de spiritul internațional când a pus problema iudaică în cadrul statului german. E întâiul om de stat în viața modernă a continentului, care a săvârșit lucrul acesta. Și lucrul acesta e de proporții eroice prin curajul lui”.

„Führerul a localizat problema iudaică în cadrul statului german, luând măsurile pe care el le-a crezut de cuviință și neținând seamă întru nimic de repercursiunile internaționale”.

—o—

„Cele trei Crișuri” Nr. 11—12 Noembrie—Decembrie 1938, ne-a sosit cu un bogat și select material de interes general. Cu numeroase ilustrațiuni în text, ne prezintă și o sugestivă descriere a călătoriei Regelui nostru în Anglia și în țările occidentale în toamna trecută.

—o—

„De Strajă” Nr. 11—12 Noembrie—Decembrie 1938, ne aduce articole pline de voie bună tinerescă. E o revistă care corespunde scopurilor urmărite: Crearea unei tinerimi care să dea țării de mâine o altă înfățișare.

—o—

Docent Const. Stanca: **Soluțiuni pentru neajunsurile cari slăbesc temeliele neamului.** Cum ar putea crește poporul român. Tip. Eparhiei ortodoxe române, 52 pagini.

E o broșură extrem de interesantă, nu numai cu privire la competența autorului, cât și pentru importanța ei în raport cu problemele naționale ale momentului. E suficient să reproducem titlurile, pentru a ne da seama de adevărul celor mai sus afirmate: Reprivire istorică; Situația capitalului uman în Europa; Factorii cari determină la noi mortalitatea urcată; Problema natalității în raport cu situația materială a locuitorilor; Rolul asistenței sociale și al bisericii în combaterea mortalității la noi; Problema natalității și efortul pe care-l aduce femeia intelectuală; Soluțiile menite ca să îndrepte starea de azi.

Trimitem pe cititori la broșură. Li asigurăm că vor fi recompensați. Bolile cari ne rod se pot înlătura numai cu mijloace eroice. Pentru orientare reproducem un mic pasaj din cap. VI, pag. 38:

În cercetarea minuțioasă a rostului femeesc în viața socială modernă, s'a ajuns la convingerea, că emanciparea așa după cum o pricep femeile de

astăzi, — cari fug de copii —, nu cadrează cu indicațiile date de natură; ori cât ar fi de frumos și nobil a sta la masa verde în conferințe, sau la bara justiției, ori în parlament sau predicând de pe amvon, și în adunări publice, totuș femeia între împrejurările acestea nu mai este cea ce a creat-o natura. Ea pierde directivele naturale, cari au desemnat-o pentru căsnicie, pentru a fi mamă, gospodină și tovarășă sinceră și devotată bărbatului și mai presus de toate, educatoarea copiilor ei!

Pierzând directiva dată de natură, femeia va încerca multe inconveniente în cursul anilor mai înaintați, pe lângă regretul etern de-a fi călcat pe alt drum decât acela, pe care i l-a arătat divinitatea”.

În raport cu cele tratate de Dl. Docent Dr. Stanca în broșura de mai sus, reproducem o constatare făcută la o școală, unde am descins la întâmplare,

E vorba de școala de stat din com. Păuca jud. Sibiu. Doi aprigi reprezentanți ai învățământului primar: Directorul, Dl Ștefan Balănescu și inv., Dna Ana Toader. Copilele au fost găsite la lucru manual. Cele 3 săli de clase, spațioase. Ambii învățători, conștiinți de înalta lor menire, plini de inimă și de suflet. Cu toate acestea constatările sunt dezastruoase:

Inscriși 200 de copii. Frecventează 100—120. Sunt trei posturi de învățători bugetare. Numai 2 sunt prezenți. Școala are ferestre simple prin cari bate vântul. Copiii nu au bănci. Stau îngrămădiți câte 5—6 pe o bancă. Material didactic nu există. Curtea școlii, lipsită de plantații. Dependințele și closetele neacoperite, în stare de ruină. Peste tot un aspect dezolant.

E de remarcat: Comuna e locuită ca pe jumătate de sași și români. La sași nu găsești nicio crâșmă; la români sunt trei. Pe când până de curând la sași era sistemul „zwei kinder”, acum sașii au copii numeroși — ni s'a vorbit de unul care ar avea 12 —, iar sistemul de „zwei kinder” a trecut la români.

E o constatare care trebuie să ne dea mult de gândit în raport cu: Frontul renașterii naționale.

—o—

„Afirmarea” dela Satu-Mare Nr. 1 an. VI Ianuarie 1939, pășește în al șaselea an de existență. Face parte din falanga de luptători pe parapete de la granița de vest. Ne aduce articole semnate de: Vasile Gavrișiu, C. Pârlea, Maria A. Demian și poezii de Ion Șugariu, D. Hinoveană, Radu Stanca etc. Urâm redactorilor Const. Gh. Popescu și Octavian Ruleanu puteri de muncă și de sacrificiu pentru a putea ține sus timp îndelungat steagul românismului la granița de Vest.

—o—

Din „Glas românesc în regiunea secuizată”, Nr. 262 din 17 Ianuarie 1939:

„Desgropând din fapte viața eroilor neamului, vrem să răscolim sufletele celor de azi spre noi înfăptuiri, să ndreptăm cărarea tinerilor pe urmele strămoșilor. (Horea Teculescu în cuvântarea ținută la 11 Dec. 1938 la Săcel).

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTA PENTRU PROMOVAREA ROMÂNISMULUI

Organul Uniunii Ziaristilor Români din Transilvania

Director:
Ion Colfescu-Delaturda

APARE LUNAR

Redacția și administrația:
Cluj, str. V. Goldiș 18/b
Telefon 14-89

Colaborarea Latino-Germană -- O necesitate a timpului --

Revoluția, care a avut loc în Italia și în Germania și care este pe drum de înfăptuire și printre noi, este mare în consecințe. Revoluția aceasta implică în sine transformarea vieții întregului glob. Noi asistăm astăzi numai la punerea pietrei de fundament a măreței clădiri ce va înfrunghia înfățișarea de mâine a popoarelor lumii.

Axa Roma-Berlin, să fie oare numai un accident, sau reprezintă un aspect permanent al vieții internaționale? Colaborarea dintre Italia și Germania, între Roma și Berlin, să fie oare dictată numai de interesele de moment ale celor doi stăpânitori de popoare, sau această colaborare reprezintă în fașe viitoarea colaborare între cele două rase, rasa latină și rasa germanică, pentru a pune pe alt piedestal desfășurarea istoriei universale?

Am spus în altă parte (v. Spirit și Materie), că omenirea până acum a fost în perioada de dezvoltare care, în viața individului, e reprezentată prin copilărie. Până acum popoarele au navigat în necunoscut. Statele au fost alcătuite și conduse, când de puteri tiranice, când de demagogii anarhice.

Spiritualitatea creatoare, ca stea călăuzitoare, apărea numai sporadic.

O linie de conduită unitară, o stea călăuzitoare pentru toate popoarele, până la nașterea noii Rome prin fascism și a imperiului german prin hitlerism, nu a apărut încă la orizont.

Revoluțiile cari au avut loc și cari sunt pe cale de a se extinde pe toată suprafața globului, reprezintă o nouă spiritualitate, o nouă etapă a istoriei universale, etapa care înfrunghiează trecerea de la copilărie la maturitate; punerea temeliei acelor edificii sociale, cari se vor rezema pe totalitatea energiilor creatoare ale popoarelor; punerea la contribuție a tuturor valorilor reale de pe glob și solidarizarea omenirii prin toate componentele ei, în același spirit dominant, care, răsărind din adâncuri, și punând stăpânire pe tot și pe toate, va alunga anarhia și haosul și va întrona ordinea creatoare transfigurând întreaga viață de pe glob, și dând istoriei universale directiva unitară pe care, până astăzi, n'a cunoscut-o.

În trecut, între rasa germanică și rasa latină a fost război de nimicire. Își vor da seama acum aceste două rase de faptul că perioada de ceartă a trecut, că ele trebuie să se unească și să puie în valoare tot ce este energie creatoare în popoarele respective, pentru a putea porni cu puteri de neînving la războiul cel mare, merit de a alunga, de a arunca de pe piedestalul lor, puterile anarhice și de a regenera omenirea?

Organizarea puterilor ofensive ale germanismului este în plină ascensiune. Italia fascistă nu a ajuns încă de a încheia într-o singură și formidabilă unitate, sub una și aceeași spiritualitate, populațiunile de rasă latină. Ea a reușit să pue până acum numai jaloanele viitoarei sale expansiuni. Iar

noi, cei din Dacia Traiană, ca și restul latinității din apus, nu am ajuns încă la conștiința măreței noastre misiuni.

Își vor da seama conducătorii Germaniei, că ei sunt datori să dea tot concursul lor pentru încheierea rasei dela sud? Și conducătorii popoarelor latine își vor da ei seama că luptele fratricide sunt perimate, că vor trebui să dispară pentru a face loc unei alte spiritualități, a spiritualității regeneratoare, care să facă din ele un singur tot indivizibil?

De această înțelegere depinde soarta rasei albe ca reprezentantă a puterilor regeneratoare ale globului, în ordine spirituală. Până acum suntem pe cale bună. Roma a ajutat Berlinul pentru a se încheia formidabila putere germanică. E rândul

Berlinului ca să ajute Romei; tuturor „Romelor“, dela Gibraltar și până la Constantinopol, pentru încheierea puterii unitare, care să determine aruncarea în focul luptei a tuturor energiilor spirituale, cari altădată alcătuiau substratul mărețului imperiu al Romei eterne.

Suntem în drept să sperăm că aceste două rase nu vor mai porni la război de nimicire reciprocă. Suntem în drept a crede că lumina de sus, din etern, se va coborâ asupra capetelor conducătorilor, asupra componentei spirituale a popoarelor, pentru a le face se înțeleagă că măreța lor misiune, rolul lor demiurgic, numai prin unirea, prin colaborarea lor integrală, se poate împlini.

„ROMÂNIA EROICĂ“

A murit Papa Pius XI

de Dr. ILIE DĂIANU

Roma este un sanctuar pentru noi Români. Adevărat, că și alte popoare o consideră tot așa, dar pentru neamul nostru — de două ori roman — Roma are un special caracter de sanctuar național. Ea ne-a dat ființă, ea ne-a dat renașterea și spre ea ochii noștri privesc pururea cu pietate fească, întocmai ca spre o mamă.

Astfel privită, în ochii noștri, Roma e o unitate; e una și nedespărțită, așa cum se presintă în evoluția sa istorică. De fapt însă, și mai ales de drept, sunt două Rome. Roma clasică a imperiului, Roma împăraților, cari au trimis în Dacia legiunile biruitoare și colonizatoare, din care am răsărit noi, Români, ca individualitate etnică distinctă.

Apoi Roma creștină, apostolică. Roma lui Sântu Petru, și a lui Sf. Pavel, apostolul nemuritor. Roma urmașilor lui Sântu Petru, Roma Papilor.

În limbajul diplomatic de azi se distinge Roma Quirinalului, și Roma Vaticanului. Roma, capitala Italiei naționale, și Roma, rezidența șefului bisericii creștine universale, a urmașului Sf. lui Petru, vârhovnicul apostolilor, cel dintâi între Patriarhii lumii creștine.

Deși printr'un fatal destin al istoriei — cum zice, istoricul D. Onciul, — Români s'au despărțit bisericeste de Roma, care i-a încreștinat, totuși respectul față de „Papa dela Râm“ a rămas viu și tradițional între Români.

În *Pravila* lui Mateiu Basarab, la glava 365, se poruncește ca Papii să i se zică:

„Preafericit și Preasfânt, întocmai ca îngerii, cătră Hristos Părintele părinților, *stăpânul a toate adevăratele Apostolești Bisericești*“.

În conștiința poporului genuin, neatins de bârfele protestantinismului, cunoscute numai de intelectuali, — prestigiul Papei dela Roma trăiește și azi *incunjurat de acelaș respect al pravilei*.

Cu tot naționalismul, ce predomină spiritul public al secolului, mi se pare, că Roma Papilor e mai aproape de sufletul românesc, decât cealaltă Romă. Și asta așa a fost de veacuri. Aserțiunea va părea riscată, în mijlocul unui neam ortodox, ori cât de latin, dar e reală și întemeiată, ba foarte explicabilă.

Roma Italiei naționale este nouă, abia dela 1870. Roma Papilor — e de când ne-am pomenit. Ea ne-a încreștinat și individualitatea noastră etnică s'a format de odată cu conștiința noastră de creștini. Deaceea la noi aceste două noțiuni: *român* și *creștin*, aproape se acoper și se confundă.

Adevăratul apostol al Românilor și organizator al bisericii creștine între Români a fost sfântul Nchita Remesianul, despre care savantul nostru de renume european, Vas. Pârvan, a scris pagini strălucite în ale sale *Contribuțiuni* epigrafice la istoria creștinismului daco-roman (Buc. 1911). *Mineiele*, cele mai bogate cărți liturgico-istorice, tipărite la Bucu-

rești, îl numesc „păzitor al țării acesteia” (vezi la 15 Sept. ziua morții lui, anul 420), iar liturgierile tipărite la Blaj îl numesc: „apostolul Românilor”.

Poetul Cesar Boliac deplânge în a sa „Odă la România” fatală rupere a neamului românesc de către Roma creștinismului, zicând:

„... fuseși gresită tare

De te rupseși de Romă. Și ritul cel grecesc,
El este vina mare, de n'afli mângâiere
In sânul casei tale...”

Deasemenea, Dimitrie Bolintineanu, fost ministru al cultelor, care a călătorit pe la Românii din Macedonia și prin întreg orientul apropiat, se exprimă foarte rău despre greci. și osândește monahismul oriental ca abătut dela nobila misiune și dela credința primitivă a vechilor schimnici. Ca răsunare exclamă:

„In Apus e lumina!”

Desfacerea de Roma o regretă și Dobrescu, fostul profesor de istorie dela facultatea teologică din București, și aproape toți oamenii mari ai neamului.

Paralel cu acest sentiment al Românilor se constată un sentiment al Papilor față de Români, cu toată ruptura săvârșită. Papii neconțenit au ținut să reamintească Românilor originea lor latină, și au căutat să-i ajute.

Nenorocirea noastră în punctul acesta au fost Bulgarii, cu cari, făcând legătură de stat împreună, ne-au supus bisericește, și au introdus limba slavonă și în biserica noastră.

De altă parte au fost Ungurii, cari au zădărnicit toate încercările Papilor în favorul nostru.

Papa Inocentiu al III-lea, îi răspunde Impăratului Ioanițiu Asan, care-i scria: „Nos genere et sanguine Romani” — că dacă sunteți după neam și sânge Romani, să fiți și în credință una cu Romanii.

La 1284, Papa Grigorie al IX-lea scrie regelui Ungariei și Episcopului Teodosie al Milcoviei să se conformeze conciliului din Lateran, care dispune că în fiecare episcopie de rit latin, care are în sânul său și creștini răsăriteni, să fie și un arhiepiscop de rit oriental.

Ordinul însă nu se execută. Ungurilor nu le convenia. Și Grigorie al XI-lea stăruia pe lângă regele Ungariei să dea Românilor o episcopie proprie, fiindcă pe Români nu-i mulțumesc slujbele preoților unguri.

Domnii români aveau bune sentimente față de Papa. Radu Negru Basarab cerea lui Urban al IV-lea să întemeieze episcopie latină la Curtea de Argeș, unde Doamna Ana clădește catedrala catolică, ale cărei ruine se văd și azi: „Sân-Nicoară”.

Unirea dela Florența, a cărei aniversare de 500 de ani este tocmai în anul acesta, nu a reușit, pentru că Turcii erau contra, spune și istoricul citat, regretatul Dobrescu. Mitropolitul Moldovei Dămian însă, a subscris pentru unire, ca și protopopul Constantin. Mai mult, grecii lui Marc din Efez, — singurul care n'a voit să semneze actul dela Florența, — bagă de vină Patriarhului Iosif, care a semnat și stăruit pentru unire, că s'a lăsat influențat de Moldoveni, de a primit cu mulțumire mare unirea. Românii deci au fost și la Florența, la 1539, propagandiști pentru unirea cu Roma.

Despre bunele legături între Stefan cel Mare și Papa se știe mai mult. Papa Sixt al IV-lea nu numai l-a laudat pe eroul Moldovei, ci l-a ajutat și cu bani. Uneori banii destinați lui Stefan au ajuns în mâna rivalului său Mateiu Corvinul, dar în cazuri de acestea Papa căuta să-l recompenseze în alt chip.

Unirea țărilor române, realizată pentru o vreme de Mihai Viteazul s'a făcut și cu binecuvântarea și sprijinul efectiv al Papei dela Roma.

„Mihai Vodă era stăpânit de o mare și nobilă idee — scrie Pieriling: La Russie et le S. Siege”. Socotea *Dacia vrednică să reinvieze* și voia să-i adune rămășițele risipite și să refacă unitatea națională a Românilor... În Martie 1594. Comulovici (delegatul Papei) se duse la Iași și petrecu zilele de 22—23 Martie în tratative cu Domnul Moldovei. Aron Vodă fusese la Roma în zilele lui Sixt al V-lea. Scrisoarea Papii produse asupra lui efect miraculos”. (V. Papa, de M. Th. Carada, Iași, 1938).

Dela Ieremie Movilă există un hrisov în care se scrie:

P. S. Papa Romei... este capul tuturor bisericilor din lume... eu voi asculta de S. Sa, cum am făcut și voi face totdeauna”. (Columna lui Traian v. II, p. 313).

După unirea Românilor din Ardeal cu Roma, la 1700, solitudinea Papilor față de Români se concentrează firește, indeosebi, asupra lor. Datorită acestei legături și a consacrării limbei române ca limbă liturgică, se romanizează încet întreagă liturgia și tot ritualul bisericeii, ce fusese slavizat, mai apoi grezizat. O operă culturală de neasămănată importanță. Creșterea fiilor de preoți și țărani români în școlile catolice, mai ales în cele dela Roma, face să se nască acea renaștere națională, ce se datorește școlii ardeleni a triadei: Maior, Micu și Șincai.

Despre aceasta zice Titu Maiorescu, cel mai mare critic al culturii românești, că a fost o *rară fericire*. Anume scriind el lui Iosif Valcan, la jubileul de 40 ani al „Familiei” zice:

„... Români ardeleni au ajuns în Cetatea eternă, unde a reinviat în ei simțământul gîntei latine, revăr-

sându-se apoi asupra noastră a tuturor, aceasta a fost o rară fericire, care dintr'o desbinare religioasă a înălțat neamul întreg spre o unitate de cultură națională". („Familia", 1904, nrul jubilar).

Pe urma glorioșilor săi înaintași, cel din urmă Papă, Piu al XI a fost cu deosebire binevoitor, și mai mult: binefăcător al Românilor.

Nu numai că a dăruit sume considerabile pentru ca la Blaj, la Mitropolie, să se ridice mărețele institute de învățământ, și aici în Cluj, să ni se dăruiască biserică catedrală, ci chiar în Roma a clădit din al său un paladiu creștinesc pentru tineretul românesc, ce se pregătește carierei preoțești. Colegiul numit după voia lui „Pio-Rumeno" este și rămâne un monument al dragostei ce o purta Românilor.

Piul al X, antecesorul său, zisese despre Români: Voi sunteți de două ori Romani, după origine și după credință (1908).

Piul al XI, cu un prilej analog, a zis unor peleari români: „Voi sunteți geograficește mai depărtați, dar sufletește sunteți cei mai apropiați sufletului meu".

Asta a dovedit-o cu ridicarea Colegiului „Pio-Rumeno", prin care el însuși apare ca un Român. A voit, prin ridicarea acestui măreț institut, prevăzut cu o splendidă biserică de rit românesc, ca Români să se simțească la Roma, nu numai acasă, ci mai bine ca acasă.

Colegiul acesta vădește gândul măreț ce l-a avut față cu Români. Institutul e menit să ocrotească la sinul său, în cele mai bune condițiuni de confort și igienă, 100 de interni. Deocamdată însă nu sunt nici pe jumătate atâția. E contemplat deci pentru un viitor cu evoluție mai amplă.

Edificiul acesta așezat pe culmea muntelui Gianicolo, aproape de statuia lui „Garibaldi", pe teritorul Vaticanului, are trei aripi, și în capul celei de a treia coloană, o biserică cu cupolă bizantină. Are peste parter 2 etaje și e așa de mare, că numai pe fațadele dinspre curte are vre-o 80 de ferestre.

Dar și mai impresionantă decât clădirea însăși, durată în zidurile cele mai moderne ca, construcție tehnică, ni-se pare acea „Constituție apostolică" cu care s'a întemeiat acest românesc al urbei eterne, și care poartă datul de Castelgavalolfo, 6 Mai 1936. Publicat în latinește, în tipografia polyglotă a Vaticanului, a fost publicat în românește, mi se pare la Oradea, — și cuprinde în sintesă istoria neamului românesc, într'o concepție așa de largă și frumoasă, de nici Academia Română din București nu ar fi făcut'o mai bine. Ea relevează cu o deosebită afec-

țiune părintească „nobilissimam Romanorum Nationem".

Iată, de gustare, cum începe aceasta „Constituție apostolică":

„Pontificii romani, cari pe toate popoarele orientului le-au urmărit cu deosebită dragoste, și n'au cruțat nici o osteneală pentru bine lor, au iubit în deosebi prea nobila națiune a Românilor, ca una care, având origine din ginta romană, se consideră cu drept cuvânt ca o fiică a acestei Alma Mater. Pentrucă ea, deși în cursul vremilor, a fost despărțită de Impărăția romană, totuși și-a păstrat semnele cele mai distinse ale limbii, ale culturii și ale cultului roman, și luptând printre cele mai crâncene răstriște, și-a păstrat cu agerime firea și caracterul.

„Cum se știe, în deobște, Impăratul Traian, supunând, Dacia a trimis coloniști pe malul stâng al Dunării, cari s'au ameztecat cu locuitorii din partea locului, dând naștere unui popor nou, care avu menirea să propage limba, moravurile și așezămintele Romei în cele mai îndepărtate țări. Mai târziu, când din toate părțile au năvălit popoarele barbare în Dacia, s'a făcut cu neputință a mai da vr'un ajutor acestei nații, și totuși, așa de mult se infiltrase în ea puterea și virtutea Latiului, încât n'a căzut înăbușită, ci încetul cu încetul s'a răspândit până la malurile Mării Negre. Mai mult. Ca un copac sănătos, ce-și întinde ramurile în toate părțile, a ajuns la miazănoapte, până la Nistru, iar la miazăzi până la Macedonia și Grecia".

Continuă apoi pe 8 pag. cvarto a expune istoria Românilor, relevând epocile glorioase ale lui Ștefan și Mihaiu, trece apoi la unirea bisericească cu Roma a Românilor din monarhia austro-ungară, arată ce au făcut Papii pentru biserica lor, cum s'a îngrijit de educația clericilor, și cum a hotărât în fine, ca și „ilustra națiune a Românilor, să aibă, ca și aproape toate celelalte națiuni, un astfel de institut în Alma Urbe". Institutul îl pune sub paza Preacuratei Fecioare cea vestită de Inger (Bunavestire), al cărei hram să fie anul celebrat cu mare evlavie.

Faptul acesta istoric este eternizat și printr'o inscripție lapidară de următorul text:

Pius XI Pont. Max.

Sacrorum e Romania Alumnis

Hoc exaedificato Conlegio

Genti Magnum a Roma Nomen Adeptae

Munificentissime Consuluit

ut

Novo hinc Irrorata Lumine

Sancta cum Petri Sede Vincula

Solidet Redintegret

A. D. MDCCCXXXVII

Dacă, față de noi Români, răposatul în Domnul a avut atâtea grije, ne putem închipui cu ce devotament și-a împlinit misiunea sa apostolică față de universalitatea bisericeii. A fost unul dintre cei mai mari Patriarhi ai Romei.

Iată cum îl apreciază „Vestitorul”, organ al eparhiei unite din Oradea:

„Ajuns la cârma Bisericeii în una din cele mai grele clipe pe care le-a cunoscut istoria lumii, pătruns de conștiința luminată a unei paternități universale, pe care i-a încredințat-o Providența, crainic neînfricat și nebiruit al păcii între popoare, neostenit în a căuta și a găsi noi și noi inițiative și mijloace pentru a șterge lacrimile, a vindeca rănilor și a ușura atâtea neazuri pricinuite de nemilosul războiu, centru de atracție al unei vaste mișcări de guverne și de popoare, ce se îndreptau spre Sf. Scaun, pentru a strânge raporturi prietenești și a-i cere neprețuitul său concurs la refacerea lumii, stăvilor puternic și neînfrânt în fața puhoiului cutropitor al răului păgânism, ce amenința credința și civilizația deopotrivă, călcând în picioare demnitatea persoanei omenitești — Pius al XI-lea a scris una din cele mai strălucite pagini în istoria Bisericeii”.

Prestigiul de care se bucura se vede din faptele politice ale ultimelor zile. Premierul britanic, Chamberlain, însoțit de lordul Halifax, min. de externe al Angliei, i-au făcut o vizită, care a ieșit din comun. De patru veacuri nici un ministru englez n'a mai vizitat pe Papa. Acum Anglia are un ministru plenipotențiar pe lângă Vatican, și Papa are un reprezentant delegat la Londra, d. Osborne. După vizită Chamberlain a declarat: Am apreciat mult sinceritatea și intensitatea preocupărilor Sfinției Sale, pentru problemele ce turbură în acest timp pacea Europei și conștiința omenirii”.

Ziarul „Figaro” dela Paris scria, că vizita miniștrilor englezi la Vatican e culmea acestei călătorii diplomatice. „Numai de pe aceste suluri eterne, ei (diplomații) pot contempla acea „beata pacis visio”, fericita viziune a păcii, de care vorbea ziarul S. Părinte în prețuia audienței acesteia memorabile”.

În camera deputaților din Paris, președintele Ed. Herriot declara, între altele:

„Să luăm seamă, domnilor, Dreptul moare și cu el sunt amenințate toate achizițiile umanismului vechiu, învățămintele Evangheliei, cu cererile gândirii filosofice”.

La Roma un moșneag spre care se îndreaptă omagiile noastre de bună voie, întemeindu-se pe bărbăția lui spirituală înoiește tradiția marilor

Papi; ocrotitori ai celor slabi, năpăstuiți pe nedreptul”.

Alături de toată lumea cultă, noi Români împărtășim doliul Bisericeii universale, cu atât mai mult, că ne-am simțit mai aproape de dragostea afectuoasă și efectivă a acestui mare Patriarh și Părinte dela Roma. Doar, în legătură cu țara noastră a avut cea din urmă a sa slujbă publică, primind pe noul și primul ambasador al României. P. Comnen. În discursul său zicea atunci, în 6 Februarie:

„Vă asigurăm încă odată, că vă vedem, adică mai bine zis: vă revedem pe lângă Noi, cu un sentiment de adâncă bucurie și vă rugăm de a începe misiunea D-voastră transmițând Suveranului Vostru sentimentele noastre de adâncă simpatie și prietenoasă afecțiune pentru Augusta Sa persoană, pentru poporul și pentru țara Sa, asigurându-Vă, că vom face tot ce este în putința Noastră pentru a ușura această înaltă misiune ce vi s'a încredințat și pentru a da tot sprijinul nostru la înfăptuirea unui viitor de pace, de liniște, de prosperitate și de bună stare pentru țara D-Voastre.

Vă rog în același timp să transmiteți Suveranului Domniei Voastre și poporului Său cele mai părintești binecuvântări din partea Noastră”.

Aceste părintești cuvinte au fost spuse oarecum cu limbă de moarte. Imediat după recepția ambasadorului României, audiențele la Sf. Părinte au fost suspendate. Se zicea, că e pentru a se reculege și reconforta în vederea serbărilor de aniversarea intronării sale, ce avea să fie în 16 Februarie.

De fapt a fost o recidivă, a boalei sale, care l-a răpus.

S'a stins împăcat în sufletul său, lin, creștinește, și a apus ca un astru luminos al creștinătății.

Memoria-i sacră va fi păstrată cu sfințenie și în sufletele românești, în totdeauna, ca a unui bun Părinte iubitor de fii, săi.

Plata abonamentului e o obligațiune, dela care nimeni nu se poate abate. Noi dorim ca distincții noștri cititori să ne învalue în aceeași dragoste, în care îi învaluim noi. De aceea îi rugăm să fie atenți:

Cei ce nu înțeleg a se abona, să restituie primul număr ce primește, iar cei abonați, să ne trimită abonamentul cu urgența posibilă, sau să facă față chitanțelor ce trimitem prin poștă, neachitarea cărora ne face pagube, pe cari, cu părere de rău, le vom pune în sarcina celor ce nu le onorează. — Reținerea revistei însemnează abonament.

Un memoriu românesc

închinat Excelenței Sale Dlui Benedetto Croce,
ministru al Instrucțiunii publice din Italia, la
10 Decembrie 1920

de ONISIFOR GHIBU

profesor la Universitatea din Cluj

În 1920, autorul memoriului de mai jos, oprindu-se la Roma și făcând cunoștință mai de aproape cu dl Giovanni Gentile, profesor de filosofie și pedagogie la Universitatea de acolo, a fost solicitat de acesta să ia contact cu ministrul Instrucțiunii publice italiene, Exc. Sa dl Benedetto Croce. Cedând sugestiei și stăruinței dlui prof. Gentile, care, mai târziu, l-a succedat pe dl prof. Croce la conducerea departamentului amintit, autorul prezentului memoriu l-a transmis ministrului, prin intermediul dlui G. Gentile. Drept răspuns, în ziua de 25 Decembrie 1920, a fost primit într-o lungă audiență de Ministrul Instrucțiunii, cu care ocazie a fost discutat, punct de punct, întreg conținutul memoriului. Șeful suprem al învățământului italian a manifestat o deosebită atenție pentru problemele discutate, declarând că este gata să dea întreg concursul la rezolvirea lor și că așteaptă numai intervenția oficială a statului român. Și până atunci, ministrul a luat imediat măsura de a se crea un lectorat de limba română la Universitatea din Roma, lectorat care, după câțeva vreme, s'a transformat în catedră ordinară.

Intors în țară, autorul memoriului a informat despre cele întreprinse de el, pe conducătorii țării, dar aceștia se pare că n'au socotit oportun să continue lucrul început în condițiile arătate.

Memoriul se publică acum, ca document.

Excelența Voastră, Domnule Ministru,

Subsemnatul, fost secretar general la departamentul Cultelor și Instrucției publice din Transilvania și Banat, actualmente profesor de pedagogie la Universitatea din Cluj și director al Colegiului Latin, aflându-mă într-o călătorie de studii oficială prin Italia, Franța și Anglia, am onoarea a Vă supune spre opinie următorul memoriu cu privire la necesitatea creării unor legături mai strânse pe teren școlar între cele două țări surori: Italia și România, legături cari să-i permită acesteia din urmă să devină în adevăr un factor puternic al culturii latine în Orientul copleșit de atâtea rase străine cu cari a stat aproape două mii de ani în

lupte neîntrerupte și cu cari războiul nici astăzi nu este încă terminat.

Domnule Ministru,

România, în înțelesul de „stat al poporului român“, există abia de doi ani încoace, decând, prin Provedința divină, prin vitejia și spiritul de jertfă al întregului popor român și prin ajutorul neprețuit al marilor săi aliați, a fost dată posibilitatea unirei provinciilor românești, până atunci supuse, de sute și chiar de peste o mie de ani, Rusiei, Austriei și Ungariei, — cu micul Regat Român, a cărui independență datează abia dela 1878.

Statul român, cu tot marele progres indiscutabil realizat prin Unire, se resimte însă în mod fatal, pe toate terenele, de influențele străine, cari s'au exercitat cu putere asupra poporului nostru veacuri dearândul. Viața noastră economică este slăbită prin numeroasele elemente neromânești, cari în trecutul vitreg au putut ajunge stăpâne peste $\frac{3}{4}$ din orașele noastre de astăzi, precum și prin rămânerea în urmă a țărânilor, care, cu tot pământul mult și bun, este săracă și neajutorată, din cauza opririi economice, politice și sociale milenare.

Viața noastră culturală, îndreptată secole de-arândul în mod sistematic de stăpânii noștri străini, în direcție nemțească, ungurească, rusească, grecească și turcească, se consolidează acum foarte anevoie în sensul cerut de firea noastră latină și de nevoile noastre actuale, — ba ce e mai mult, însuși caracterul nostru etnic a suferit o serie de schimbări defavorabile, cari sunt acum o piedică în calea dezvoltării de stat și naționale. Eliminarea grabnică a corpurilor străine din ființa noastră trupească și sufletească este un proces absolut necesar, atât din punctul de vedere al neamului nostru, cât și din punctul de vedere al latinității, dar el este atât de greu, încât noi, numai din pu-

terile noastre proprii, nu suntem în stare să-l ducem la sfârșit bun.

După cum, pentru realizarea unității noastre naționale, am avut nevoie de concursul unor aliați puternici, tot așa, în procesul de purificare a naționalității noastre prin cultură și de consolidare pe teren economic și politic, avem nevoie în primul rând de concursul larg al fraților noștri mai mari din Occident. Ei trebuie să ne ajute ca să putem pune cât mai repede în lucrare toate forțele noastre sufletești pe baze latine, scoțându-ne de sub influența germană, maghiară și rusească.

Centrele de aprovizionare culturală de până la război: Budapesta, Viena și Petrogradul trebuiesc înlocuite numaidecât cu Roma, cu Parisul și cu celelalte orașe mari ale Franței și ale Italiei. În special simțim trebuința unei orientări puternice spre Italia, al cărei suflet și a cărei cultură este incomparabil mai atrăgătoare în special pentru Românii din noile provincii: Transilvania, Banat, Bucovina și Basarabia. De Italia ne leagă nu numai amintirea duiosă a originii noastre, ci și sentimentul de duiosă recunoștință față de școlile ei, în care și-au câștigat cultura acum 140 de ani primii mari istorici și filologi români, cari au trezit cei dintâi conștiința națională în întreg poporul român, îndrumându-l spre împlinirea destinului său. Tot în Italia și-au înarmat mintea și mai ales și-au făurit un suflet alte două generații de învățați Români, cari, prin personalitatea și prin cultura lor latină, au ținut în întreg secolul al 19-lea vie în poporul român conștiința națională.

De Italia ne leagă și unele morminte sfinte, cu moaște de ale fiilor neamului nostru: la Roma își doarme somnul de veci cel mai mare Episcop român al Transilvaniei, mort aici în exil pe urma prigonirilor ungurești; la Palermo se odihnește istoricul celei mai glorioase epoci a trecutului Românilor; în Alpi, îmbrățișați cu camarazii lor italieni, țărna acopere trupurile a mii de legionari români cari, ajunși în Italia prizonieri „austriaci”, au intrat voluntari în armata italiană spre a lupta alături de frații lor latini, împotriva asupritorilor lor milenari pentru biruința latinității și a dreptății. Spre Italia ne îndreptăm cu iubire, cu recunoștință, cu duiosie, și suntem convinși că vom fi primiți cu aceleași sentimente.

Roma, care și-a trimis la noi, acum 1800 de ani, legionarii ei să întemeieze și să civi-

lizeze Dacia Traiană, suntem convinși că ne va da tot ajutorul pe care îl vom cere și dacă va fi nevoie, ne va trimite la gurile Dunării și pe țărmul Pontului Euxin nou descălecători, spre a întări acolo latinitatea primejduită.

Domnule Ministru,

După aceste considerații generale, dați-mi voie să privesc problema din chestiune sub latura necesităților de ordin școlar și să Vă rog a-i acorda toată sollicitudinea.

Pentru premenirea culturii noastre pe baze latine, vrem să îndreptăm o considerabilă parte a tinerimii universitare române spre Italia. Afară de studenții transilvăneni, bănățeni, bucovineni și basarabeni, scoși din universitățile ungurești, nemțești și rusești, și îndreptați, parte spre universitățile românești din București, Iași, Cluj și Cernăuți (ultimele două românzate în anul 1919), parte spre cele italiene, cred că o bună parte a celor vr'o 2000 de studenți din vechiul regat român, cari studiază la universitățile din Franța, s'ar îndrepta spre Italia, dacă, pentru adăpostirea și îndrumarea lor, s'ar putea găsi un aranjament convenabil, deocamdată, cel puțin la Roma. Guvernul român a hotărât și Parlamentul a votat chiar și o lege specială pentru înființarea unei școli superioare române la Roma și la Paris, dar greutatea financiară și politică ale României sunt, pentru moment, atât de mari, că realizarea acestei hotărâri, mai ales cât privește școala din Roma, poate să mai întârzie mulți ani de zile. Problema s'ar ușura mult, dacă On. Guvern italian ar putea oferi deocamdată studenților români, în unul din multele colegii romane, adăpost și îndrumare de către profesori italieni, atât în ce privește studiul, cât și viața, peste tot. O catedră pentru limba, literatura și istoria Românilor, la universitatea regală din Roma și apoi și la alte universități italiene, ar fi de un folos real, nu numai pentru tinerii noștri, ci și pentru studenții italieni, cari ar avea prilejul să facă cunoștință cu un popor-frate, a cărei contribuție la opera culturală a latinității poate să fie de aici încolo destul de însemnată.

De asemenea, am fi fericiți, dacă s'ar putea face ceva sistematic pentru îndrumarea tinerilor români, cari au alergat într'un număr relativ mare la școlile politehnice, comerciale și de bele-arte.

O altă problemă serioasă pentru noi este aceea a educației, în Italia, a tinerilor din clasa de sus a României — băieți și fete — în cele mai bune internate (pensioane). Până acum educația acestora se făcea, sau numai în familie, sau în pensioane franceze, germane, rusești sau ungurești. Cultura noastră ar profita nespuse de mult, dacă o parte a aristocrației românești de mâine și-ar putea face educația în sănătoasa atmosferă culturală și morală a Italiei, în care și acum se mai resimte puternic sufletul Romei antice.

În scopul îndrumării vieții noastre culturale și economice, am dori să trimitem anual câte o serie de câțiva tineri români și în școlile normale și în școlile comerciale și de arte și meserii ale Italiei, spre a se întoarce acasă cu orizonturi noi.

Dar pentru ca ajutorul Italiei să se resimtă și mai mult în întreaga noastră viață, Vă rog să meditați și asupra chestiunii trimiterii unui număr considerabil de profesori italieni în România, cari, acolo, la fața locului, să-și pună în lucrare toate forțele pentru ducerea la îndeplinire a programului nostru de activitate.

Din parte-ne, am dori să avem câte un profesor secundar pe lângă colegiile studențești din orașele universitare, spre a preda acolo limba și cultura italiană. Apoi, am dori să avem deocamdată cel puțin vre-o zece profesori de economie și tot atâția de lucru manual pentru școlile noastre normale, precum și vre-o 20 profesori ingineri pentru școlile de arte și meserii și tot atâția maestri conducători pentru atelierele de lucru în fier și lemn.

Cum avem de gând ca, în vara anului 1921, sau cel mai târziu 1922, să aducem pentru câteva săptămâni — peste Constantinopol și Atena — la Roma pe toți profesorii secundari de limbile clasice, spre a le completa, aprofunda și adapta cultura clasică la nevoile noastre didactice actuale în vederea unei renașteri a învățământului clasic, care la noi stă foarte slab, (cei mai mulți profesori sunt îmbibați de puncte de vedere nemțești, rusești și ungurești) — V'am ruga să ne puneți spre acest scop la dispoziție câteva sale, precum și colecțiile respective la universitate, să ne dați un loc unde să poată fi adăpostiți profesorii în condiții convenabile, pe timp de 5—6 săptămâni, să ne dați profesori universitari pentru câteva serii de lecții

(noi vom trimite din parte-ne 3—4 profesori dela universitățile noastre) și să ne înlesniți transportul pe căile ferate dela Neapoli la Roma și eventual dela Roma la Milano, Firenze și înapoi.

Supunând aceste propuneri aprecierii Excelenței Voastre, aș vrea să le închei cu o dorință. Cum în Italia poporul nostru este foarte puțin cunoscut, cred că ar fi de folos să dispuneți ca în cărțile pentru diferitele grade și categorii de școli din Italia să se introducă în chip cât mai larg cunoștințe exacte despre poporul românesc, despre trecutul lui, despre firea lui, despre limba și literatura lui, despre bogățiile pământului lui și despre tot ceea ce poate să servească interesul latinității, care, în poporul românesc unit acum, va găsi un sprijin real în Orient.

Domnule Ministru,

În interesul culturii poporului meu și al latinității peste tot, V' aș fi foarte recunoscător dacă, după citirea acestui memoriu, ați binevoi să mă primiți în audiență spre a discuta cu graiul viu cuprinsul lui, pentru ca, apoi, despre rezultat, să pot pune în curent Guvernul român.

Taină

de Neaga Ioniță

Inserarea, cu genele lungi și argintate ale lunii, își tremură podoaba peste ape și stelele s'au încrustat în albastrul plumburii al valurilor.

În tremur de unde și de gene ostenite ca'nserarea, apa își povestește destinul valurilor sfărâmate din adâncuri...

Povestea apei e ca un cântec trist legănat de amintirea celor cari nu mai sunt!

Pădurile ascultă cântecul apei cu taina furturilor înecate...

Sufletul meu și-a împletit cântecul cu șopotul tainic al apelor din adânc...

— Ași vrea să fiu val, să oglindesc în mine toate stelele cerului, să cânt taina apelor, să legăn visele și să duc toate dorurile spre larg.

Gândurile mi-au îngenunchiat cu tainele și tremură în rugă chemarea unui nume peste valuri... peste zare...

Ochii și-au cufundat privirea în adâncuri și plâng cu așteptarea...

... apele cântă, pădurile suspină, ochii plâng...

Readucerea la matcă a maghiarizațiilor și secuizațiilor

de Dr. E. LUCACIU

„Glas românesc în regiunea secuizată” duce de 8 ani o aprigă luptă pentru reîntoarea românismului în drepturile sale în acea regiune.

În numărul ultim (268 din 30 Ianuarie) se arată că „Secuimea” — extindere geografică — n'a existat niciodată, fiindcă acest teritoriu, pe care, azi, greșit îl mai numesc unii „Secuime”, este străvechiu pământ românesc, locuit și stăpânit, de fapt, de o majoritate importantă românească.

Secuții „sunt, de fapt, Români Secuizați, dar Români frați ai noștri, iar unica lor patrie nu este „Secuime”, ci — cel mult — „Regiune Secuizată”, pământ străvechiu românesc”.

Directorul acestei reviste, dl Ion Colfescu-Delaturda, a ridicat energic chestiunea existenței statului maghiar, și a susținut cu tărie drepturile noastre de expansiune spre Vest, în spre Tisa, viitoarea noastră frontieră față de Germania, unde românii maghiarizați forțat așteaptă, de dincolo de actuala graniță, readucerea lor la matcă.

Sunt semne de redeșteptare, de regenerare națională, de revenire la conștiința demnității noastre de rasă, la conștiința măreței noastre misiuni istorice din aceste părți; sunt semne de izgonire a pasivității, sau complicității criminale cu străinii, care ne-a stăpânit până acum.

Este îmbucurător că aceste voci nu rămân răslețe, ci sunt imitate și de organele oficiale. Astfel în numărul de la 12 Ianuarie a. c. al ziarului „Tribuna” cunoscutul scriitor și director al acestui ziar, sub titlul „Astra și revenirea la matcă”, scrie un articol, din care nu știm ce să admirăm mai mult: limba-jul care se aseamănă unui râu care curge majestuos, ideea care este prezentată, sau căldura sufletului de care este inspirat articolul.

Autorul articolului, cunoscut și apreciat de toți, ne pune în fața problemei pe care o agităm. Și ne mirăm, că nici după 20 de ani, nu a fost rezolvată. Readucerea la sânul mamei a populației române, care, în vitregia timpurilor, prin mijloacele cele mai sălbatice și

neumane, a fost silită să-și părăsească limba și legea, este o îndatorire așa de elementară, încât rămânem uimiți că a putut fi lăsată în părăsire.

Au trecut 20 de ani în frământări sterile. De nație puțini își aduceau aminte, și aceștia, numai când i se cerea votul. Cu acea ocazie, Românii li se promitea „marea cu sarea” iar, celor de altă limbă, toate drepturile și favorurile, cari erau în dauna nației alcătuitoare de țară.

Românii desnaționalizați, cu nerăbdare așteptau, ca să li se dea îndrumări, să fie sprijiniți în dorul lor de a reveni la matcă. Politicienii hrăpăreți, ca să aibă sprijinul ziarelor minoritare și a câtorva guralivi, nu numai că nu sprijineau gândul și dorul inimei înstrăinaților prin forță dela sânul mamei lor, dar sprijineau pe față pe acei cari puneau toate piedecile ca dorința de a reveni la matcă să nu poată fi adusă la îndeplinire.

Desinteresarea, lipsa de sprijin, susținerea dușmanului secular; toate au făcut ca Românii maghiarizați cu forța, ca Românii secuizați, să rămâie în convingerea slăbiciunii poporului român, care, tocmai prin procedura această față de ei, părea că întărește propaganda iredentistă care vestea că hotarele țării vor fi revăzute, că este periculos a reveni la matcă, că cei cari ar cuteza a face acest pas ar fi amar răsbuțați de puterea maghiară, care, și așa, nu peste mult, va reocupa ținuturile liberate și unite în hotarele firești.

Și așa a rămas în suspensie, ca să folosească acest termen, chestia readucerii la matcă a românilor desnaționalizați.

Ideea care a rămas în suspensie nu a fost însă dată uitării de oamenii cu tragere de inimă pentru tot ce este și a fost român sau românesc. Acum se încearcă să se deie vestitei asociațiuni „Astra” rolul de a îndruma sufletele răpitate neamului nostru pe calea cea bună și a le readuce la matca dela care au fost deviate. Mijloacele de convingere, astăzi după ce au fost părăsite și aduse la desnădejdea

de a ajunge la un viitor mai bun, dacă revin la matcă, este mai greu să prindă putere. De bunăseamă că aceste mijloace nu mai pot avea eficacitatea pe care ar fi avut-o, dacă, după unirea cea mare, ne-am fi îngrijit de ele, așa cum cereau interesele naționale.

Mulțumim dlui Dobrotă, dlui Colfescu-Delaturda, părintelui Agârbiceanu și tuturor acelor cari, prin scrierile și prin propaganda lor, au pus pe tapet această chestiune arzătoare, a revenirii la matcă a românilor desnaționalizați.

Acțiunea aceasta nu numai că ne este îngăduit să o facem, dar avem o datorie sfântă ca să începem odată să readucem aceste suflete la ceace au fost părinții și strămoșii lor.

Noi am redat popoarelor desnaționalizate de maghiari, limba pe care o uitaseră. Șvabii, rutenii, cehii, bulgarii, în satele lor desnaționalizate, au primit școlile lor cu învățători de neamul lor.

Oare numai pentru bieții români maghiarizați și secuizați să nu putem face nimic ca ei să revină la matca lor?

Poate că va trebui să procedăm radical! Să o facem. Dacă s'au putut sili, în mod infam, bieții români, ca să-și lapede legea, de ce să nu ne fie îngăduit și nouă ca să repunem în dreptul ei biserica și școala noastră strămoșească? *O nelegiuire, un furt, nu dă nicidecum bază de drept.* Noi suntem îndreptățiți a ne cere îndărăt ceace ni s'a furat cu forța. Toți Români cari și-au pierdut limba și legea, fără voia lor, să ni se redeie. Să-i reluăm, chiar cu sila, căci cu sila ne-au fost smulși din trupul neamului nostru.

Nu o facem? Suntem atunci o massă inertă, vrednică de disprețul acelor cari, cu sete, au așteptat momentul, ca să poată face pasul de revenire și nu le-am venit într'ajutor.

Revenirea aceasta, care se face cu multă hotărîre din partea desmoșteniților, cere o îngrijire deosebită, căci ei sunt ca și niște odrasle tinere, cari trebuiesc scutite de toate greutățile cari le stau în cale.

Reveniții la matcă vor fi insultați, boicotați, li se vor face toate greutățile posibile imaginabile, și datoria noastră este a nu-i lăsa fără sprijin, și moral și material.

Apoi nu ne este permis nici a face confesionalism. A zidi două biserici, a înființa două parohii, nu este a face operă națională. Trebuie să căutăm unitatea de acțiune.

Spiritul de antagonism, de vrajbă, să dispară din mijlocul acelor cari și-ar lua asuprași aducerea la îndeplinire a misiunii mărețe de a readuce frații la matcă. E prea sublimă idea, prea sfânt scopul, pentru a lăsa să trăiască altceva decât dragostea și buna înțelegere.

Sanctitatea Sa Patriarhul să ia în mână opera aceasta de mare însemnătate națională și religioasă. Si, pe de o parte misionari laici, pe de altă parte misionari bisericești cari să-și înțeleagă pe deplin rolul lor sublim, să aducă la îndeplinire opera de reromanizare a românilor maghiarizați, a românilor secuizați.

Glasul de redresare, de indemn, de revenire la matcă să nu răsune în deșert!

Dumnezeu să ne învrednicească să vedem reînorși la sânul mamei părăsite pe toți românii maghiarizați și secuizați!

Cuvinte de aur

„Noi nu putem ști ce va realiza justiția imanentă, ce va aduce viitorul, și care va fi configurația viitoare a popoarelor în concertul culturii umane. Imprevizibilul poate să-și aibă rolul lui, dată fiind infirmitatea firei noastre. Un lucru este însă sigur: Viitorul va aparține popoarelor eroice, popoarelor adânc spiritualizate, iar pentru popoarele rămase în viața materială nu poate exista decât moartea”.

„Nu importă existența noastră în carne și în sânge. Importă numai existența noastră spirituală și valorile spirituale pe cari le aruncăm în lume. Pentru popoare, cași pentru indivizi, nu importă existența lor fizică, ci existența lor spirituală. Dispariția corporală este legea firei. Și popoarele se pot perinda, cași indivizii, și s'au și perindat prin veacuri, în decursul existenței omenirii. Numai popoarele lașe se leagă de o mână de țărână, de averi materiale, pierzând existența lor spirituală”.

„Nici popoarele, dupăcum nici indivizii, nu pot căuta deci viața, pentruca să o piardă; ci vor trebui se caute moartea, adică eroismul și peirea în operele spirituale, pentruca să găsească adevărata viață”.

„Egoismul național e destinat să piară, cași egoismul individual. Eroismul ne creează și ne perpetuează. El este singurul care ne dă posibilitatea ca să trăim, să ne dezvoltăm și să ne perpetuăm astfel încât să putem culege binefacerile justiției imanente”.

Din „Spirit și Materie” de I. Colfescu-Delaturda

Poporul făuritor de Stat

de ION COLFESCU-DELATURDA

Faptul de a determina și face să trăiască în animă idealurile specifice, imperativelor categorice ale timpului, refacerea, renașterea națională, e o operă extrem de grea. Pentru ca să ne dăm seama de acest adevăr, n'avem decât să aruncăm o privire asupra construcției noastre moștenite, sociale și de stat.

În orice stat trebuie să fie un element de bază, element care l-a făurit și îi determină evoluția, continua lui devenire. Acest element făuritor de stat trebuie să aibă situația, nu numai dominantă, în toate domeniile vieții publice și private, dar trebuie ca din puterea lui să emane eventualele colaborări, fie în ordine spirituală, fie în ordine materială, a elementelor eterogene.

Și înăuntru și în afară, poporul făuritor de stat trebuie să fie el însuș.

Ce se constată în fapt, în ce privește statul și poporul românesc? *Trebuie să vedem realitatea; să nu ne ascundem după deget.* Avem o clasă suprapusă, care lucrează cu oricine și oricum. Pentru conducătorii de până acum toate erau bune, dacă îi duceau la bună stare materială. la exploatarea Țării, la stăpânirea și stoarcerea claselor muncitoare și producătoare.

Elementul iudaic, prin natura lui parazită și corupător, era admirabil potrivit pentru ajungerea scopurilor de mai sus. În asemenea condițiuni, elementul etnic românesc făuritor de stat nu putea fi luat în considerațiune, decât numai de formă. Acest element nu putea servi, decât numai ca mască, ca paravan, îndărătul căruia să poată trăi și prospera turpitudinile unei clase conducătoare, străină de nevoile, de aspirațiunile, de fondul spiritual al neamului românesc.

Necesitatea primă, Regele nostru, a înțeles-o pe deplin: înlăturarea dela conducere a claselor parazitare și punerea în valoare, scoaterea la suprafață a elementelor producătoare, muncitoare, din toate straturile sociale.

Regele Țării a înțeles că, fără sanctificarea muncii, fără strivirea parazitismului, în orice haină s'ar îmbrăca el, nu există posibilitate de afirmațiune și progres. A înțeles deasemenea

că, fără a fi românul el însuș, nu se poate înfăptui un stat național românesc, cu drept de existență.

Dacă însă aruncăm o privire asupra corpului social, în întreaga lui structură, constatăm că românul adevărat, în esența lui, e pretutindeni absent, că străinul, prin el însuș, s'au prin românul de circumstanță, are preponderența, conducerea spirituală, precum și puterea materială. Bunurile spirituale și materiale nu sunt în mâna noastră. Aceasta e o constatare, pe care nu o putem ignora.

Noi suntem stăpâni numai de formă, ai statului român. Acest stat este o minge în mâna străinilor dinăuntru, ca și a puterilor conducătoare de peste frontieră.

Cu privire la bunurile materiale nu putem fi decât pe deplin lămurii; avem înaintea noastră întreaga situație: starea de mizerie a maselor populare, absența românilor din industrie, comerț și muncă, bogății acumulate de străini, nu atât prin merite, cât prin exploatare, buna stare factice dobândită, prin imoralitate și corupție, de coadele de topor, de clasele parazitare, ne stau în mod imperinent înaintea.

Dar nici așa zisa viață spirituală a națiunii nu-i aparține. În organizarea de stat, în știință, în artă, în toate manifestările noastre, predomină infiltrațiunile de peste graniță și spiritul destructiv al unor anumiți minoritari din interiorul frontierelor.

Aici stă primul izvor al nemerniciei noastre. Noi nu am ajuns să fim noi. Izvoarele noastre de existență vin din altă parte. Nu am scos încă din adâncuri geniul rasei, pentru ca din acest geniu să rezulte, ca o urmare firească, organizarea noastră de stat, cultura noastră proprie, demnitatea și mândria noastră de popor, care să stea solid pe picioarele sale, iar nu pe picioroange de împrumut; nu am ajuns încă la bogățiile materiale, produse ale geniului național, din cari să ne înfruptăm noi în primul rând, și numai în urmă străinii, și nu ca factori determinanți, ci ca factori auxiliari și numai în măsura necesităților de stat și naționale.

Unde e geniul rasei!

Să nu ne facem iluzii. Ridicarea, selecționarea valorilor reale românești, în domeniul vieții de stat, al culturii, al industriei și comerțului, în toate domeniile vieții sociale este actualmente extrem de grea, dat fiind că izvoarele de existență, spiritualitatea animatoare a actualelor clase cari posedă puterea de stat, izvoarele de cultură, cele de câștig, înaltele poziții sociale, economice, culturale, și de guvernământ, vin de peste granițele Țării, de peste granițele etnicului românesc.

Acest fapt însemnează că noi românii, în întregul complex de stat, nu numai că nu susținem etnicul nostru românesc, nu numai că nu ajutăm pe români, dar avem în sânge și în organism, tendința și voința de a paraliza, de a distruge ceea ce e românesc.

Astfel încât produsele geniului național, întreprinderile, instituțiunile românești, nu pot trăi, nu atât din cauza străinilor, ci mai ales, din cauza românilor, cari sunt cei dintâi să le sape temelile, în virtutea mentalității de sclavi moștenită.

Astfel se explică că un român, ca să devină o valoare în Țara lui, trebuie să fie confirmat, susținut, pus pe tapet de străini, de jidovime, de stăpânii spirituali și materiali din țară și de peste frontiere.

Misionarismul de stat, pe care îl implică noua constituție și „Frontul Renașterii Naționale” *cere generații născute a doua oară pentru Patria și Neamul lor*, cere geniul rasei renăscut, liniștea, omenia, conștiința solidarității românești. Fără geniul specific al rasei, fără punerea în valoare, fără trăirea efectivă în noi a idealurilor cari implică, prin definiție, dispariția străinismului din țară și a actualei clase stăpânitoare ca exponent al lui, fără scoaterea din adâncuri a elementelor cari, grație pospăielii de deasupra, nici n'au putut vedea lumina zilei, nu se poate imagina o renaștere națională.

E o operă gigantică, aceea pe care o implică noua constituție și „Frontul Renașterii Naționale”: *Crearea animei naționale, care pentru moment ne lipsește.*

Trebuie stărpită jungla străinismului, a parvenitismului, a mercantismului: trebuie să ajungem la creație, nu la procopseală; la spiritul misionar eroic; la crearea la infinit a unuia și aceluiaș individ: Născut pentru Țara și Neamul lui, identificat cu geniul rasei sale,

produs exclusiv al acestui geniu și, ca atare, instrument al marilor înfăptuiri, gata să moară pentru ele.

Fără idealurile născute din adâncuri, fără identificarea cu ele, fără lepădarea de sine, fără orizonturi largi și perspective înălțătoare, nu poate fi înviere.

Pentru moment, cu tot elanul stărnit de curentul regenerativ, trebuie să constatăm că spiritul străin continuă să omoare, prin români, tot ce este românesc.

Ridicarea elementului etnic românesc la conștiința de sine, la demnitatea de conducător spiritual și de stăpân în țara lui, de făuritor de proprie cultură și civilizație; la conștiința rolului său de îndrumător al popoarelor înconjurătoare; la conștiința misiunii sale de făuritor al istoriei în sud-estul european; iată prima și cea mai grea operă de îndeplinit.

Numai când se va ajunge la această conștiință, vafi o mândrie de a fi Român, și o mândrie pentru străin de a aparține spiritualicește rasei noastre, de a se integra între noi, cu arme și bagaje.

Cât timp noi nu suntem noi; cât timp purtăm în sânge sclavagiul trecutului, nu vom putea pune în funcțiune geniul strămoșilor. *Moles romanum*, nu a fost format atât prin arme, cât prin geniul constructiv, prin radiațiunea spirituală creatoare a făuritorilor. *Civis romanus sum* trebuie să devină și la noi o mândrie. Radiațiunea spirituală, lumina și căldura solară care va emana din ființa noastră națională, *atunci când ea va deveni ea*, va trebui să cucerească, să dinamizeze și să domineze totul în jurul nostru.

Forța se adaugă. Dar întâi trebuie să existe spiritul constructiv, care să o justifice. Altfel cădem în arbitrar, în injustiție, în anarhie.

Cât timp spiritul nu primează, nu există drept, nu se justifică o stăpânire. Dacă străinul domină și dictează la noi, în ordine spirituală, nu avem îndreptățire de a avea, de a stăpâni și de a păstra teritoriile cari, de formă, ne aparțin astăzi.

E o chestiune de viață și de moarte, ca să devenim noi, să trăim prin noi, din propriul nostru geniu creator și, ca o urmare, să devenim stăpâni necontestati, în orice domeniu al vieții publice și private. Acesta este idealul, care sintetizează pe toate celelalte idealuri, cari trebuie să facă una, cu carnea și cu sângele fiecărui român etnic.

Renașterea nației și țării românești

de ST. PENES
secretarul Centralei Reuniunilor

MOTTO: Țara trebuie să aparțină aceluiași popor, care a făurit-o, care a apărut-o, care a întregit-o și o va apăra în timpul de război.

Privind activitatea publică, prin lumina acestui adevăr, confirmat în repețite rânduri de însuși M. Sa Regele, și examinând diferitele vorbiri rostite, atât în decursul anului trecut 1938, cât și cu ocazia noului an 1939, am reținut cu multă satisfacție anumite pasagii, de o frumusețe clasică, ca spiritualitate și ca logică.

Voi reproduce aici, câteva din aceste pasagii, vrednice de reținut.

M. Sa Regele Carol II a spus:

Cu ocazia publicării noii Constituții: „Prin această nouă Constituție se proclamă hotărât înălțarea națiunii române, care, prin jertfele și credința sa, a făurit statul nostru național”.

Cu ocazia inaugurării Anului Nou 1939, la radio: „Anul care, se sfârșește, ne-a adus, ca toți cei trecuți, bucurii și dureri, dar 1938 ne-a adus noi speranțe și noi posibilități de muncă și de progres.

România are azi mai multă nevoie decât oricând, de întrunirea tuturor fiilor ei într-un singur avânt, și o singură credință.

Numai prin strângerea rândurilor tuturoră împrejurul unei Români renăscute, vom găsi puterea de a sta stâncă neclintită împotriva tuturor primejdiilor și vrășmașilor.

Români! în această clipă, când începe anul 1939, fiți cu ochii ațintiți înainte; fiți cu ochii ațintiți asupra căii de progres și propășire, pe care pășește Patria. Fiecare în sufletul său, să găsească scântea patriotică, care să-l îndemne să fie și el părtaș la această operă de „Renaștere Națională”.

Cu ocazia felicitărilor prezentate de guvernul țării, în ziua de Anul Nou 1939: „Anul 1938 va însemna, în cronică neamului, un an plin de griji, dar și un an de reînnoire și de reînnoștare națională.

Singurul Meu gând călăuzitor în anul trecut, a fost acela pe care l-am mărturisit cu prilejul noii Constituții: „Salvarea României”.

Rezultatele mântuitoare se vor vedea pe zi ce trece. Și dacă toate acestea s'au putut îndeplini într-un ritm așa de viu, este că toți au priceput acel primat al vremurilor noi: „Munca”. Vremea nu așteaptă pe om. Suntem datori să ținem pas cu ea, ca să ne ajutăm unul pe altul într-o continuă cale de ascensiune morală și materială.

Toți Românii sunt datori, în aceste clipe, când multe primejdii se pot ivi, să lase la o parte inte-

resele personale, și să muncească, cot la cot, într'un singur gând: al consolidării naționale.

Consolidarea țării este o datorie față de istorie, față de sutele de generații, cari au luptat și au pățimit, pentru menținerea unui neam statornic, care și-a jucat, tăcut dar hotărât, rolul lui în dezvoltarea civilizației europene.

În numele acestui trecut, în numele acestor străbuni, cari au îndurat atâtea pentru viabilitatea neamului românesc, trebuie ca noi, cei de astăzi și aceia ce ne vor urma, să luptăm și să ne unim, pentru ca o moștenire atât de glorioasă să fie ferită de orice primejdie dușmană.

Dacă România vrea astăzi să pășească hotărât într'un nou ritm, pe o cale tot mai bună și mai frumoasă, ea n'o poate face decât având conștiința, că această clădire nouă se înalță pe temelia de sacrificiu și de rezistență a atâtor străbuni, cari au muncit umiliți și tăcuți. Viitorul se clădește pe mormintele celor ce au fost.

Fără să disprețuim înfăptuirile făcute de alții, trebuie să ne fălim cu ceea ce producem noi, atât pe terenul spiritual, cât și pe cel material.

Progresele noastre sunt enorme și aparțin patrimoniului național.

Să fim mândri de ceea ce este România și fiecare trebuie să aibă sentimentul că ajută la dezvoltarea Țării, încurajând și folosind producția națională.

Munca și mândria de Român, fiind astfel ridicate la rangul de imperativ național, să privim viitorul cu încredere.

Un adevăr, care de ani de zile se afirmă cu ori și ce prilej, este că suntem o țară bogată, poate una din cele mai bogate ca valori latente, dar această constatare nu este suficientă; ea trebuie să treacă din domeniul vorbelor în acela al faptelor. De altfel, în ori și ce activitate aceasta trebuie să fie caracteristică regimului actual.

Desvoltarea bogățiilor naturale ale României este una din nevoile absolute ale zilei de mâine; nu putem lăsa atâtea și atâtea comori neproductive. O țară nu poate fi prosperă, când viața ei economică nu este sincronizată și cu starea sanitară a populației. Fiecare știe, că pe acest teren avem enorm de înfăptuit. Tuberculoza, bolile sociale, malariala, mortalitatea infantilă, fac ravagii și că, în general, starea sanitară a populației lasă mult de dorit.

Doresc ca toți Românii să privească viitorul

țării lor cu încredere, să creadă în cei cari conduc treburile obștești și Eu sunt cel dintâiu, care nu am nici o altă dorință, nici un alt scop, decât dezvoltarea pașnică a Patriei.

Renașterea României la o viață națională mai bună, mai prosperă, sunt hotărît s'o duc la bun sfârșit cu concursul tuturor.

Eforturile Mele și ale dregătorilor statului vor fi mult ușurate, dacă vom simți că întregul popor susține și colaborează la această muncă.

Refacearea țării se face cu stăruință, cu energie, cu disciplină, cu dreptate, dar și cu imboldul sufletesc al națiunii.

Uniți cu toții, privind drept înainte, vom învinge, vom face din această țară, binecuvântată de Dumnezeu, una din cele mai fericite și înfloritoare".

Continuând cu spicuirile reproducem din vorbirea dlui Ministru Armand Călinescu, rostită la radio, în seara zilei de 11 Ianuarie 1939 despre: „Rostul Frontului Renașterii Naționale”:

„Vechiul regim era caracterizat prin două note dominante: Apelul la tot cecece diviza, la tot cecece împrăstia forțele, la tot ce adâncea urile și apoi la discreditarea reciprocă a oamenilor, la micșorarea oricăror valori morale.

„Frontul Renașterii Naționale” reprezintă interesele colective ale statului și ale națiunii însăș. El vede în muncă un factor care trebuie să se bucure de o cinstire deosebită.

În sânul „Frontului Renașterii Naționale” un rol însemnat îl joacă elitele. Ele se desemnează printr'o serioasă și obiectivă selecționare. Selecționarea se va face după valoarea personală apreciată în cadrul muncii profesionale și recunoscută ca atare. Desigur acest sistem va aduce la suprafață și elemente noi și mai ales elemente tinere. Aceasta va contribui la imprimarea unui aspect de seriozitate, de competență, și de dinamism acțiunii „Frontului Renașterii Naționale”.

Dl. Ministru al justiției, Victor Iamandi, în discursul dela Cernăuți a spus între altele:

„Vom face apel la toate forțele vii și creatoare ale țării, chemându-le alături de noi în acțiunea de consolidare și redresare a Statului.

Vom crea un front al generațiilor pline de vigoare și capabile de muncă constructivă, acordând intelectualității și valorilor morale ale acestei țări un rol de răspundere, pe care nu l-au avut niciodată până acum”.

Cine, dintre fiii devotați ai acestei țări, nu se identifică cu mărețele și epocalele cuvinte rostite de M. Sa Regele și de colaboratorii Săi și reproduse de noi, mai sus?

În dorința noastră fierbinte de a ridica elementul etnic românesc, făuritor, apărător și întregi-

tor de țară, la locul cuvenit în propria lui țară, și a înălța România Intregită, la locul de strălucire, — în concertul universal; cercetând cu atenție sporită, recomandările M. Sale Regelui și raportul logic dintre vorbe și fapte; — fără să vrem, — trebuie să ne întrebăm; dacă numirile de slujbași, de demnitari, de chivernisitori și apărători ai patriotismului public, s'au făcut într'adevăr dintre elementele cele mai prețioase, ca valoare morală și intelectuală, ca putere și capacitate de muncă constructivă, ca seriozitate, ca competență, ca simț de sacrificiu și dinamism pentru binele obștesc; dacă protecționismul, sinecurismul, traficul de influență dimpreună cu tot cortegiul acestor odioase indeletniciri au dispărut?

Ca un răspuns în materie de înaltă competență morală, reproduc următorul pasaj din articolul de fond: „Renașterea Națională” publicat de venerabila „Gazeta Transilvaniei” în Nr. 3 anul 102 din 12 Ianuarie 1939.

„Cu toată inima pentru lege, pentru neam, pentru țară, pentru Rege!”

Un lucru însă! Să nu uităm, că o îndreptare nu se poate face prin înălțarea păcatelor, pe cari trebuie să le distrugem în interesul viitorului spre care vrem să mergem.

Nu atacăm, nu lovim, nu arătăm cu degetul. Ni se strânge însă inima, când, în opera de îndreptare, simțim și vedem la nelocul lor, negrul ghiarelor cari au creiat și au scris istoria neagră, politicianistă, a cărei față vrem să o schimbăm.

Să cumpănască și să simtă greul acestui ade-văr cei chemați să îndeplinească înalta dorință a Tronului dornic de a îndruma viața Țării pe drumul *refacerii naționale*.

Aceleași mâini și aceleași sentimente, cari au tulburat trecutul, — de care trebuie să scăpăm, — nu vor putea limpezi viitorul.

Are Țara Românească atâția oameni buni și cumiți, cari, în opera mare și sfântă a *refacerii naționale*, n'ar merita să fie trecuți cu vederea și sfidați de figuri reci, ajunse la situații și la puterea de a întuneca luminisurile spre care nizuește țara.

Bărbați cu cinstea probată a unui trecut de fapte doveditoare de caracter, ar înlocui, cu mult succes și folos pentru țară, pe toți, cari nu-și înțeleg pe deplin chemarea mare și grea, cu care Frontul Renașterii Naționale însărcinează pe luptătorii săi.

Oameni întregi, cu răspundere întreagă la locuri de răspundere! — trebuie să fie îndrumătorii și paznicii drumului de refacere”.

De încheere ne permitem a întreba, cine și cu ce aparate se măsoară valorile omenești, chemate să contribuie la Renașterea Națională a țării și neamului românesc, amăsurat dorinței și recomandărilor făcute de M. Sa Regele cu ocazia noului an 1939?

Apărarea țării prin tehnicienii

de I. O. SUCEVEANU

Fără îndoială că problema cea mai arzătoare, problema care ar trebui, în împrejurările vitrege prin cari trecem, să absoarbă toate conștiințele neamului, este aceea a apărării ființei statului. Să nu treacă peste el sabie ucigătoare de viață, nici umbră de umilire și aservire.

Dar apărarea unei țări tinere, în care adesea nepăsarea în fața pericolului se îmbină cu neștiința, într'un secol al mecanizării și al vitezei, nu se face cu ciobani și cu plugari, numai. A dovedit-o cu prisosință Abisinia, învingătoare altădată, când războiul se dădea cu armă cu scăpărătoare și cu chioagă ciobănească și călcată astăzi sub roțile monștrilor de oțel.

Este adevărat, nu e o cinste prea mare pentru un popor, ori chiar pentru omenirea întreagă, de-ași încredința funcțiunile vieții unor roboți, îngenunchind sufletul, dar nici a trăi anacronic, în afara realității, chiar când această realitate este trecătoare, nu este admis nimărui.

Iată de ce folosim această tribună, unde se frământă gând românesc și mari idealuri, pentru a învedera anumite situații pe cari le privim cu prea mare ușurință, ori le ignorăm pur și simplu.

Trebue să recunoaștem dela început că, țară agricolă cum suntem, nu dispunem în număr corespunzător, nici de mașini cari ar servi la apărarea țării, nici de creeri pentru conducerea unor astfel de mașini, adevătați tehnicieni. Iar dacă mașina se poate fabrica în scurtă vreme la nevoie, pe technician nu-l poate forma decât timpul și perseverența, lucruri de cari nu se poate dispune în vreme de războiu.

Statele industriale deci — aceste state cari astăzi amenință pacea lumii — sunt state de tehnicieni, am putea spune, ai căror cetățeni pot oricând deslănțui forțele unui mecanism cu ajutorul căruia să scurteze distanțele, să treacă obstacole, să învingă rezistența la înaintare. Cetățenii unei astfel de țări sunt prin forța lucrurilor mai îndemânați în luptă, mai încrezuți în puterile lor, pe cari și le știu înmiite de mașinile ce răspund fără crâcnire dorinței lor.

Năvălirii unor astfel de oameni nu se pot opune decât aceia cari stăpânesc forțe similare, adică tot tehnicienii.

Inchipuiți-vă o țară ai căror cetățeni, dela cel mai umil până la cel mai înzestrat, ar putea mânui fără greș, pe lângă ori ce unealtă, o armă, o miștră, o hartă topografică, etc., cari ar putea monta,

repara și întrebuința o bicicletă, un automobil, un avion, un aparat de telegrafie cu sau fără fir.

Care forță din lume ar trece peste o astfel de țară?

Iată de ce credem că acum, mai mult ca oricând, trebue să pășim alături cu timpul, nu în urma lui. O armată de tehnicienii trebue să fie idealul conducătorilor și pentru realizarea lui nu trebue cruțat nici un sacrificiu. Nimic nu este mai scump ca existența noastră, iar această existență este în funcție de forțele și cunoștințele, pe cari vom fi în stare cândva să le desfășurăm pentru apărare.

Este adevărat că românul deprinde repede o îndeletnicire nouă, dar nicăierea mai mult ca în tehnică nu se cere mai mult exercițiu și perseverență. Așa se explică de ce noi românii, cari avem atâția absolvenți de școli industriale, suntem înlăturați din industrie de către minoritarii ce învață meseria dela părinții lor, pe care apoi, prin continuitate, o ridică la rang de artă.

Cu atât mai mult, technicianul, care nu învață un singur mecanism, care, prin asociații de idei, prin spiritul său inventiv, descompune și reface orice mașină nouă, ca apoi s'o stăpânească, are nevoie de vreme îndelungată și veșnică activitate. Căci această artă de a stăpâni o lume de roți și de resorturi nu se deprinde, cum greșit se crede, într'un an, doi. Ea se moștenește din generație în generație și va fi vai de neamul acela care nu va găsi în sânul său acești dresori de monștri de oțel, când va suna ceasul răfuelilor.

Prin urmare, drumul la biruință într'o viitoare conflagrație duce prin inima tehniceii, și nu văd pentru care motiv n'am fi și noi capabili să-l parcurgem. Din drumul acesta, singurul care ne va asigura existența ca neam pe suprafața pământului, trebue să se înlătore și interesele particulare și ideile preconceptuate. Ele n'au ce căuta aici.

Pentru formarea de tehnicienii sunt mai multe căi, dar cea mai simplă este cea mai bună. Iar, ca încheere, vom servi un exemplu și anume cum s'ar putea forma un mare număr de conducători de auto-vehicule, fiind în acelaș timp și mecanici și proprietari de asemenea mașini absolut necesare într'un viitor războiu.

Inchipuiți-vă un ministru care să desființeze vama pe autovehicule și să schimbe sistemul de impozit punându-l asupra benzinei consumate ca în alte țări. În primul an am mări numărul de mașini noi

sută la sută, precum și a mecanicilor de autovehicole. Astfel s'ar scoate din uz un număr foarte mare de mașini vechi, ce în caz de mobilizare n'ar servi decât ca fier, iar mecanicii, cari s'au format fără intervenția statului, împreună cu mașinile bune, ar forma un capital în serviciul patriei. Taxa percepută pe cantitatea de benzină consumată fiind mai rațională, cei cari rulează pe șosele zeci de mii de kilometri vor plăti impozitul corespunzător, spre deosebire

de cei mai modești. Astăzi mașinile cari rulează mai puțin plătesc mai mult impozit prin aceea că se uzează prea puțin de ele.

Trebuie deci, cu orice preț să trecem peste toate considerentele, spre a spori în mare măsură numărul tehnicienilor, absolut indispensabili în vremurile critice prin cari trecem. Căci, după cum spune proverbul: „meseria vreme cere . . . iar vremea este tot mai scurtă, cu fiecare zi ce trece.

Rânduri pentru neamul meu

de MIHAIL MOLDOVANU-DELAMUREȘ

Ce sunt eu? Ce ești tu? Ce este el? Ce suntem noi toți oamenii, luați individual? Niște ființe neputincioase, cu scăderi și păcate, cari apasă greu asupra noastră chiar din leagăn, dacă nu de-a dreptul din pântecul mamei; niște ființe ahtiate după câștig fără muncă, care să ne asigure un trai comod.

Dacă privim mai atent în jurul nostru, vedem cum aceste ființe — create de D-zeu după chipul și asemănarea Sa — își transformă adesea conștiința în marfă, în dorința, aș putea spune diabolică, de a acumula cât mai multe comori. Nimic nobil, nimic sfânt nu găsești la ei. Patriotism, naționalism, spirit de jertfă, sacrificare pentru semenii lor, sunt pentru ei noțiuni cu cari nu se pot familiariza, pe cari nu pot, sau nu vor să le înțeleagă, necum să le trăiască. Trec prin viață orbi și surzi. Nimic nu-i mișcă. Nimic nu-i clinteste din somnolența în care se complac. Pentru ei „totul merge bine”, totul este „normal”, rânduit de Divinitate. De ce să se împotrivescă lucrurilor sau faptelor? Un om doar nu poate schimba cursul evenimentelor, crugul lumii. Mai comod este să le primești cum vin, să te supui lor. Au doară „nu omul este sub vreme”?

Tipul acesta de om îl întâlnești pretutindeni și zilnic, în sate ca și în orașe, între bogați ca și între săraci, între intelectuali — de autentică sau dubioasă proveniență — ca și între oamenii simpli, săraci cu duhul. Pe buzele tuturor acestora flutură cunoscuta frază: „Are cine să se intereseze de treburile statului, așa că eu n'am decât să-mi văd de treburile mele”. Aceasta este mentalitate de ilot, pe care, din nefericire, am moștenit-o în parte, dela înaintași, dar de care *trebuia să ne debarasăm până acum*. Marele Eminescu, prin formidabila luptă dusă, în coloanele de foc dela Timpul, a încercat să distrugă acest fel de a fi.

Un om liber, un om normal, un om care trăește viața în toată intensitatea ei, trebuie să se smulgă

din acest cerc îngust și egoist al vieții; trebuie să încerce să-și întindă aripile, pentru a se ridica pe culmile amețitoare ale idealului.

Suntem liberi. Trăim într'o țară binecuvântată de D-zeu, sub toate raporturile; râvnită cu sete de atâția dușmani! și totuș încă nu ne-am putut smulge din caraepacea egoismului. Să recunoaștem, acesta este semn de barbarie și primitivitate.

Din fericire pentru noi, pentru anima noastră, dar mai ales pentru viitorul acestui neam, în mijlocul acestei vermine flămânde, întâlnești — e adevarat atât de rar — anime spiritualizate idealiste, purificate oarecum de patimi și păcate, cari trăiesc o lume a lor proprie, pe cari cloaca nesătulă și murdară a gloatei, nu le atinge, cari rămân curate ca lacrima. Acești oameni nu trăesc pentru ei, pentru stomacul lor, pentru familia lor, ci trăesc pentru neam. Acestea sunt exemplarele de elită ale neamului; aceștia sunt deschizătorii de drumuri noi, aceștia sunt pionierii neamului, în drumul lui spre progres. Prin munca titanică, caldă, entuziastă, convinsă, a acestora se realizează progresul neamului. În vinele acestora fierbe sângele în neastâmpăr, în creierul lor arde flacăra dragostei de patrie, de glie; sub tâmplele lor arzânde se plămădesc (se zămislească) visuri de viitor și se nasc viziuni înflorite, către realizarea cărora vor tinde cu toate forțele, cu tot entuziasmul, cu toată puterea lor de muncă. Anima acestora este un coptor incandescent, în care se consumă, la o înaltă temperatură, creatoare de valori, vâna bogată a energiei lor. Laboratorul lor spiritual este într'o veșnică lucrare. Ei nu cunosc greutăți, piedici, nici oboseală. Cea mai mare parte din timp și-o consacră realizării gândurilor lor de înălțare a patriei.

Am spus că aceste exemplare de elită ale neamului sunt extrem de rare. Tocmai de aceea, când întâmplarea face să întâlnești un astfel de exemplar, anima ți se umple de o mare bucurie și

mai ales de *Incredere* în viitorul neamului. De obicei aceste exemplare le întâlnești printre oamenii tineri (de altfel se găsesc mai rar și printre bătrâni). Și este explicabil. În mâinile acestora se află destinul națiunii: Fiecare generație își aduce aportul său. În creerul tineretului se plămădește viitorul națiunii.

Din nefericire — groaznică nefericire — (cuvintele mă dor, îmi sfârtică sufletul, când le scriu) atâția tineri de azi, ca și de ieri, desertează dela această sacră datorie, nu se înrolează în frontul acestor aleși ai neamului. Nu-ți este rar dat a vedea tineri inteligenți, întreprinzători, plini de energie, speculând diferite situații, instituții sau oameni, cu gândul nemărturisit de a se ridica către vârful piramidei sociale (chit că pentru aceasta trebuie să primească un

anume „compromis”) sau de a parveni. Acești tineri sunt un adevărat pericol pentru neam. Și sunt cu atât mai periculoși, cu cât sunt mai inteligenți. Aceștia se transformă, prin maleabilitatea conștiinței lor, în unelte, în mâinile dușmanilor neamului, deci ajută la dărîmarea edificiului național.

Revenind la gândul care ne frământă, vom conchide că, atâta vreme cât majoritatea tineretului se încadrează în rândul acestora din urmă, să nu ne așteptăm la o îmbunătățire a soartei acestui neam. Și e cumplită durerea pe care o simți, atunci când ești silit să-ți recunoști propria neputință. Certitudinea acestei neputințe a ucis pe toți vizionarii acestui neam în frunte cu Eminescu. Și oare câți vor mai muri cu această neputință adânc înfiptă în inimă?

Preotul și straja țării...

de DTRU. S. CHIȚU-ZLAȘTI

MOTTO: „Voi sunteți sarea pământului și lumina lumii...”

Chezășia de mâne și de totdeauna a țării este tineretul, el fiind fluviul de viață, care regenerează mai departe în viitor neamul. Deaceea, toată grija Inaltului și Augustului nostru Suveran, precum și a tuturor educatorilor de azi, e ațintită în orice clipă asupra tineretului.

Străjeria, este școala vieții tineretului român, izvorâtă din imperativul vremii de față. Idealul ei este să formeze din copil: bun creștin, bun Român și bun cetățean, deci o personalitate cât mai aproape de a fi completă.

Peste acest gând, s'a adăugat, filosofia personală, a Marelui Străjer, M. S. Regele Carol II — atât de adâncă și sănătoasă — care glăsuște astfel:

„Dacă cei vechi — Românii — au spus, mens sana, in corpore sano; noi, când ne gândim la străjerie, cerem și mai mult: suflet sănătos într'un corp sănătos”...

După cum se vede, din însăși idealul Său, străjeria n'a uitat, că în cursul vieții neamului românesc, doi au fost stâlpii de foc cari au călăuzit pașii acestui neam pe calea vremilor: legea și moșia.

„România Eroică”, prin pana directorului ei, Dl I. Colfescu-Delaturda, e deci în nota vremii impusă din înălțimea Tronului, atunci când pune printre primele comandamente naționale necesitatea de a se reincreștina clerul, adică de a-l înarma cu adevăratul misionarism creștin, pentru ca, prin această reincreștinare, să putem ajunge la regenerarea vieții publice, la crearea celui alt misionarism: misionarismul

vieții de stat, subiectul ultimei sale opere, Spirit și Materie — *Eroismul în viața Statului*. Căci neamul acesta nu poate fi mare, fără de a fi în acelaș timp un neam eroic, și dacă nu suntem pătrunși prin toate fibrele ființei noastre spirituale de înaltele comandamente ale religiei lui Christ.

Și noi știm că legea poporului român din bătrâni a fost una cu credința în Dumnezeu. Slujitorul credincios, istoricul „popă vechi românesc”, care a stat de veghe la păstrarea legii, a fost Preotul. El, servitorul altarului, totdeauna cu multele lui nevoi și amărăciuni, s'a ridicat totuș, deasupra greutăților zilei și a fost la înălțimea chemării sale sfinte.

Straja țării cu drept cuvânt a îmbrățișat deci cu căldură, colaborarea desinteresată oferită de tagma preoției...

Voi încerca acum, în limita slabelor mele puteri, să prezint câteva sugestii, referitoare la încadrarea activității preoțești în organizația străjeriei.

Întâi fac o paranteză. Îmi amintesc cu drag, vremea copilăriei mele, când împreună cu „Domnul” dădeam „răspunsurile” la sfânta slujbă, în bisericuța mică și întunecoasă din satul nostru. Eu, copilul de atunci, rămâneam privind țintă, la preotul cu barba în fuioar, care mă uimia.

Avea ceva tainic în ființa lui, ceva duios și sfânt, care unduia valuri de forță asupra mea și a credincioșilor, iar privirea lui, pierdută în zările albastre de sus, era atotputernică și ne stăpâna absorbînd întreaga noastră ființă...

De aici scot o primă sugestie: „prezența preotului — născut realmente a doua oară în Christos — la practici solemne străjerești...”

Anume: dacă e cu putință, chiar zilnic, în cele două momente solemne ale zilei: 1. la ridicarea, 2. la coborârea pavilionului național. Dacă, depărtarea de șc. și ocupațiile zilnice ale preotului, nu îngăduiesc, această participare zilnică, atunci prezența sa, ne-ar fi nouă străjerilor foarte necesară, la zile de aleasă sărbătoare națională (1 Dec., 24 Ianuarie, 10 Mai, 8 Iunie etc.).

Aceasta pentru că:

a) Preotul, fie el chiar tânăr, dacă este în adevăr născut a doua oară în Christos, exercită, prin prezența lui, asupra noastră, un magnetism personal, care influențează anima predispunând gândul și fapta noastră, spre cele de sus, spre Dumnezeu...

b) Apoi timpul pentru ridicarea și coborârea pavilionului național, nu ia unui comandant harnic, mai mult de 20 minute, maxim $\frac{1}{2}$ oră, ceea ce ar pune zilnic la dispoziția preotului o oră pentru animă.

Hotărât lucru, Străjeria nu mai e azi o simplă mișcare, ci un puternic curent, difuzat de pionieri credincioși, pe întreg cuprinsul țării. Cea mai mare parte dintre străjeri o formează micii străjeri ai șc. primare; ei fiii neamului și oștenii lui credincioși de mâine.

Cum însă puterea și mintea lor nu-i ajută să se instruiască singuri, prin practicile solemne ale zilei (gândul sau evocarea zilei), la ridicarea pavilionului național și ora de recreare sufletească (textul biblic), acestea ar fi bine să le facă preotul. Căci el, prin înalta sa funcțiune și prin darul său de sus, ar atrage animele și s'ar evita monotonia, care s'ar naște — dacă la momentele de mai sus ar cuvânta, totdeauna numai comandatul.

II. Așa fiind, cuvântările dela: evocarea zilei (dimineața la ridicarea pavilionului național) și textul biblic (ora de recreare sufletească — seara, la coborârea pavilionului național) să le țină preotul.

Spre orientarea fraților preoți, cari nu sunt străjeriți, citez din cartea „Sub poală de codru verde” a domnului comandant al străjii țării, dl. Maior T. Sidorovici, câteva subiecte pentru ora de recreare sufletească.

1. „Drumul din urmă în viață (Matei 7—14; Psalmi 16—11).

2. Urcușurile și scoborășurile în viață (Ps. 121, 1). Este mai ușor de scoborât, dar cine urcă sus, găsește aer din ce în ce mai curat, mai multă lumină, orizontul se deschide, priveliștea naturii e din ce în ce mai frumoasă:

3. Să ne ridicăm spre Dumnezeu, pentru a înțelege viața (Ps. 61, 3; Ps. 143, 8).

4. Curajul în viață (Ioan 15; 8—27; 16, 33; Marcu 8—38).

5. Stăpânirea de sine, străduința în bine (Mat. 7. 7. 8).

6. Arta de a reuși în viață (Cor. 9, 24—27 Romani 12—1; 21).

7. Simbolurile naturii:

Soarele: (lumina lumii) Ioan 8: 12, 12—35, 36, 46.

Norii (obstacole trecătoare) optimism, credință în lumină (II Cor, 2: 14; 4: 16—18).

Apa (fluviul vieții) a fi folositoare în trecerea prin viață; munca (Mat. 25: 34—45).

Arborii (virilitatea); seva; creșterea (I. Cor. 6: 18—20).

Stâncile (voință, energie) I. Cor. 16—15).

Florile (parfum, frumusețe), politețe, bună educație (Luca 6. 31).

Sămânța (sacrificiul de sine însuși), Ioan 12: 24; — 26...”

Câteva chestiuni de tehnică, la aceste cuvântări:

a) Să știe clar și sigur morala ce vor să devolve.

b) Să intereseze: simțirea să meargă dela suflet la suflet.

c) Să fie rostite în cuvinte simple, cât mai apropiate de înțelegerea micilor străjeri.

d) Să fie scurte.

Toate subiectele, dela „gândul zilei”, vor fi tratate în lumina devizei „credință și muncă pentru țară și rege”, cu morală și îndemn pentru viața străjerească.

În activitatea sa întreagă, străjeria pune accentul pe practică. Ea are anumite practici religioase, la cari, alături de străjeri și comandanți, găsesc de mare folos și

III. Participarea preoților la practicile religioase ale străjerilor precum:

1. La săvârșirea serviciului religios.

2. Sfătuirea și îndrumarea elevilor, pentru a respecta zilele de post, explicându-le sensul superior al postului, el fiind important mai ales din punct de vedere auto-educativ, necesitând stăpânire de sine.

3. Cântările religioase, dela șezători să fie învățate și cântate de preot: Timpul trebuincios pentru aceste cântări religioase străjerești s'ar putea lua din ora de religie (Tatăl nostru, stingerea, cu noi este Dumnezeu...).

4. Îndeplinirea serviciilor în biserică de către străjeri, precum: Cântări în strană, Cetirea apostolului și a cazaniei, etc. Să întâmpine din partea preotului o mare bunăvoință și o îngăduință părintească

(chiar să fie deprinși străjerii, dar încet, încet și tot în ora de religie).

5. Și, cum străjerii nu lipsesc dela biserică în nici una din sărbătorile naționale și bisericești, tot așa, cred că este necesar, ca o doctorie vindecătoare și cuvântul preotului. Acest cuvânt să nu lipsească în aceste zile de sărbătoare creștinească și românească. El, să se raporte și la viața străjerească dându-i pilde, laude, încurajări. Căci în străjerie multe se câștigă cu fapta, dar mai mult se câștigă cu încurajarea plină de bunăvoință, a omului regenerat prin creștinism care e adevăratul preot.

6. La gospodăria bisericii: curățirea ei, a cimitirului, a crucilor și a troițelor, preotul să se ajute de străjeri.

Doar ei sunt oștirea cea tânără, care dă totul și cere în schimb numai dragoste.

Aici la munca din gospodăria bisericii să fie și preotul alături de străjeri: încurajându-i, lăudându-i și muncind cot la cot cu ei, fapt care i-ar însufleți foarte mult.

Imi sunt în minte vii și acum momentele dela venirea și plecarea, dela Centrul de inițiere străjerească Breaza, când cu lacrimi de duioșie, am privit la comandantul centrului, dl maior A. Jugănar — doctor în litere și filosofie la Sorbona — și la ceilalți domni comandanți ai centrului, cari ne-au servit personal masa, nouă cursiștilor, îndeplinind cuvântul evangheliei „Cine vrea să fie mare, să fie mai întâiu slugă tuturor . . .”.

Cu adevărat, nici o putere nu-i mai molipsitoare în lume decât puterea exemplului.

Să facă la fel și preotul. Să muncească alături de străjeri, pentru biserica sa, și va îndrepta toate crucile irosite de vreme și uitare ale cimitirului, precum și troițele dela răspântii, amintitoare de vremi și duhuri străbune.

7. S'a văzut cu adevărat, că uneori forma primează fondul. Sunt în viața noastră mărunță anumite formalități, care își au rațiunea lor de a fi bine motivată.

Una dintre principalele forme este și salutul.

S'a spus cu adevărat că, disciplina armatei bolșevice a încetat odată cu salutul. Salutul este o formă simplă a unui cult, prin care respectăm pe mai marii noștri.

În străjerie salutul are influența sa educatoare. Legând acest salut de activitatea preotească încadrată în străjerie, cred necesar ca preotul, să primească și să răspundă chiar cu salutul „Sănătate!”.

Ar încuraja și însufleți pe micii străjeri, cari, văzând pe preot alături de ei, întotdeauna, dar mai ales răspunzând și la salutul lor, ar înțelege că, dacă

preotul e alături de străjerie; cu el e Biserica și e Dumnezeu.

Data fiind însemnătatea ei și, însuflețirea pe care o trezește străjeria, cred cu tărie, că niciodată vreunul din curente, cari au luat ființă pe pământul îngăduitor al României, n'au avut atâta legătură cu sufletul și poporul român ca străjeria. Mai mult încă . . . Ea e întâi legată de Dumnezeu și de Biserică.

Străjeria începe și termină orice lucru al ei cu Dumnezeu, iar, din practicile și solemnitățile ei, nu lipsesc: crucea, milostenia creștină și ajutorul care trebuie dat aproapelui.

Programul străjeriei trebuie înțeles și judecat din două puncte de vedere: ca durată în timp și ca importanță. Ca durată în timp pune accentul pe muncă și educație fizică, iar ca importanță are în primul rând în vedere educația moral-religioasă și națională.

Așa dar, să îndrăsnească frații preoți să se apropie de străjerie.

Și, la toate practicile religioase străjerești să nu lipsească prezența și pilda preotului.

Cât de neprețuite foloase și ce doctorie invio-rătoare pentru suflete, sunt aceste practici religioase străjerești, ne putem convinge, dacă ne gândim la faptul că, ele se adresează spiritului care e o lumină din flacăra Dumnezeirei pusă în om . . .

Cu aceste servicii pe care le-am sugerat, voi frați preoți, veți adăoga la înalta voastră misiune, încă o cărare nouă de muncă, aceea în latura străjeriei.

Cred și nădăjduiesc, că sufletul vostru mare, înzestrat cu mai mult apostolat decât al muritorilor de rând, mă va înțelege și nu-și va precupeți mi-reasma sa duhovnicească, nici pentru străjerie, cum nu și-a precupețit truda nici pentru școală.

Căci făcând așa, muncind și pentru străjerie din toate colțurile țării, veți binemerita să fiți cu adevărat „Sarea pământului și lumina lumii . . .”.

Veți fi, sarea pământului pentru fiii acestui neam, în al căror suflet, veți sădi alături de noi, comandanții străjeri, pilda faptei bune din care vor rodi îmbelșugate: credința, nădejdea și dragostea; și aceasta va fi cu puțință pentru că noi, Românii, ne-am născut creștini.

Rădăcina vieții noastre românești este adânc înfiptă în pământul patriei, „din timpuri pre istorice”.

Strămoșii noștri, Tracii, au viețuit pe aceste plaiuri cu două mii de ani a. H., deci: suntem fără început pe aceste plaiuri, cum vom fi și fără sfârșit,

Căci am crescut cu credința, că, de stânca neamului nostru, se vor sparge fără putere toate valurile destinului.

Așa fiind, frați preoți, veniți cu toții în străjerie, să ne spiritualizăm munca și fapta noastră, în lumina devizei „credință și muncă pentru țară și rege!”.

Să fim „gata la datorie”, să ne ridicăm spre

Dumnezeu, crezând în El, și muncind, crezând — și la nevoie — jertfindu-ne pentru țara aceasta și Stăpânul ei, Marele Străjer și Marele nostru Rege, căruia să-i urăm, prin glasul strămoșilor:

„Maiestate,

„Melior Traian, felicior Augustus! . . .”.

Așa să ne ajute Dumnezeu . . .

Se pot înscrie preoții în Frontul Renașterii Naționale?

de Dr. E. LUCACIU

Când s'a publicat legea prin care se înființa organizarea numită „Frontul Renașterii Naționale”, s'a făcut o întrebare: Oare preoții puteau să se înscrie în această organizare? Răspuns direct la această întrebare nu s'a dat; s'a promis numai că se va da la timpul său. Nu l-am cetit, dar am văzut și văd că episcopii, consilierii eparhiali, profesorii dela academiile teologice și mulți preoți se înscriu. Acești clerici nu se înscriu ca și duși de curentul care cutrepește țara, fără ca ei să-și deie seama dacă împlinesc sau nu una din cerințele sufletului poporului român.

Unii din cler au dus o politică pronunțată și s'au expus pentru ideologia partidului din care au făcut parte; dintr'aceștia sunt și din aceia cari au repudiat ori ce legătură cu partidele pe cari le susțineau cu pericolul vieții lor, și s'au înscris în organizația F. R. N. Au făcut aceștia pasul hotărâtor din interese josnice? Mie'mi place a crede că nu.

Mulțimea partidelor nu era spre bucuria nici unuia dintre acei cari servesc la altar. Nu cred să fi fost preot care să nu vadă cu durere cum se desbina poporul, cum se dușmăneau membrii aceleiaș familii, susenii cu josenii; cum băuturile, făgăduințele, cleветirile unuia sau altuia făceau ravagii.

Aceste toate, în cei din urmă 20 de ani. Clerul din Transivania, împreună cu toată suflarea românească, înainte cu 20 de ani, nu știa decât un partid. Era o unitate care nu admitea excepțiuni. Cine era român își ținea de datorință să aparțină partidului unic, care reprezenta toate aspirațiunile naționale ale poporului. Organizarea aceasta unică a fost remarcată și de d-l A. Călinescu în vorbirea sa ținută la Radio și pare că ea ar fi fost și prototipul organizării F. R. N.

Dacă, supuși străinilor, am putut fi una, de ce să nu putem fi acuma, când, din darul lui Dumnezeu, suntem sub acelaș sceptru, avem acelaș rege, avem aceeaș țară?

Am luat parte la adunarea din Cluj, prezidată de Exelența Sa, Consilierul Regal, Dr. Vaida Voevod.

Primele cuvântări au fost rostite de reprezentanții Bisericii. Am citit listele celor cari se înscriu în organizarea F. R. N., și, cu mare bucurie vedem că, în fruntea clerului este păstorul cel mare. Adunarea din Timișoara se deschide fiind de față patru Vlădici și adunarea este presidată de unul dintre ei.

Cum s'a remarcat la adunarea din Timișoara, glasul, care a cerut ca Preoții să fie în fruntea mișcării naționaliste din 48. cere și acuma ca preoții să fie cu crucea'n frunte, căci scopul organizării F. R. N. este: Înălțarea Patriei; consolidarea societății și întărirea familiei, prin desvoltarea creștinătății, cu toții fiind adunați în jurul Regelui, în jurul Tronului.

Frontul Renașterii Naționale nu reprezintă un partid politic; el este expresiunea sufletului neamului românesc, a cetățeanului devotat țării și Regelui său.

Preotul nu trebuie să facă politică, cum se făcea până acuma'i anul; are însă datoria să ajute a se duce la îndeplinire principiile propovăduite de organizarea „Frontul Renașterii Naționale”, și pentru a putea lucra și cu mai mare succes, nu numai că poate, ci trebuie, să se înscrie în această organizare, care îmbrățișează toată suflarea românească, toți cetățenii acestei țări.

Cuvinte de aur

„Și dacă, cu ani în urmă, poporul nostru nu exista ca putere spirituală manifestă, depinde de noi de a i creea armonia interioară, ordinea divină, din care să emane rolul lui în concertul popoarelor. Căci spiritul din nimic creează totul. Din nimic a ieșit Britania de astăzi; din nimic, marile puteri cari stăpânesc continentele, cași stăpânirea materială și spirituală a Europei, în lume. Din nimic va ieși și situația noastră viitoare, dacă vom ști să ne debarasăm de viața materială și să creem armonia creatoare, viața spirituală a poporului nostru; daeă vom ști să l facem să înoate cu eroism, în spiritul divin, în valurile justiției imanente”.

Din „Spirit și Materie” de I. Colfescu-D. Iurda

CRONICI

Evenimentele zilei

Moartea Papei Pius al XI-lea

A avut un ecou mondial. Evenimentul acesta a avut darul de a lămuri până și pe cei mai increduli despre rolul capital pe care-l joacă încă religia în viața popoarelor, cu toată propaganda diabolică anticreștină introdusă de elementul iudaic în sânul claselor conducătoare de pretutindeni.

Ne ocupăm în altă parte, sub pana distinsului nostru colaborator, Părintele protopop Dr. Ilie Dăianu, despre opera măreață a acestui mare pontific în raport cu realitățile specific românești.

—o—

Moartea Mariei Ciucurescu

Ne-a părăsit pentru totdeauna marea noastră artistă, Maria Ciucurescu. Care cetățean iubitor de artă nu a vibrat sub magia talentului său desăvârșit? Deși la o vârstă care, pentru mulți ar putea însemna declinul, Maria Ciucurescu ne părăsește în toată plenitudinea resurselor sale artistice. Moartea ei prematură umple de tristeță pe cei bătrâni, ca și pe cei tineri; toată seria de generații, cari, în decursul lungii și fecunde cariere în România mică de eri, cași în România visurilor ei de tinerețe, au vibrat sub magia marelui său talent artistic.

„România Eroică”, în numele colaboratorilor și cititorilor săi, își îndeplinește o datorie sacră de a vărsa o lacrimă pe mormântul ei proaspăt deschis.

—o—

Moartea artistului Leonida Irimieș

O moarte năpraznică ne-a răpit intempestiv o altă figură distinsă a rampei noastre. Artistul Teatrului Național din Cluj, Leonida Irimieș ne-a părăsit în urma unui accident de tren pe când călătorea în turneu, împreună cu trupa teatrului. Talent viu, plin de temperament, o figură aleasă a teatrului din Cluj, talent în plină expansiune, căruia i se rezerva un mare viitor, Irimieș lasă unanime regrete, atât printre colegii săi de rampă, cât și în marele public.

„România Eroică” se desparte cu greu de acela care a fost iubitul nostru artist Leonida Irimieș și varsă o lacrimă de adio pe proaspătul său mormânt.

—o—

Moartea Profesorului Țițeica

La București s'a stins acela care a fost savantul de renume și profesorul Țițeica. Moartea lui

lasă un gol mare în rândurile savanților noștri de renume mondial. Profesorul Țițeica, fiind o figură binecunoscută marile cotidiane s'au ocupat pe larg de moartea sa. Noi nu facem de cât să încrustăm la răboj încă o pierdere dintre valorile naționale.

—o—

Schimbarea de guvern din Ungaria

Asistăm la o schimbare de guvern care ese din comun. Primul ministru Imredy își dă demisia invocând originea sa evreiască. Unde sunt timpurile, când se nega existența evreilor în Ungaria! Toți evreii erau unguri pur sânge. Se inventase chiar o teorie, după care jidanii ar fi venit în Ungaria odată cu Arpad de pe stepele Asiei. Evreii înșiși se considerau unguri. Până azi în Ardeal, ei păstrează limba maghiară în familie. Ne aducem aminte de dificultățile ce întâmpinam cu ocazia recensământului dela 1930, atunci când era vorba ca să scoatem pe evrei drept evrei. Țineau morțiș, că ei sunt unguri. Au fost și procese celebre pe tema aceasta. Ne aducem aminte de celebrul Bella Hexner, leader al iredentismului unguresc.

Astăzi s'a ajuns a se înțelege, că a avea sânge iudaic în vine este o cauză de nedemnitate. Au trecut timpurile, când evreul își schimba haina, devenea creștin, pentru a se camufla în mijlocul popoarelor exploatare. Astăzi s'a ajuns să se înțeleagă, până și de către cei mai retrograzi, că sângele iudaic e spurcat.

Noi știm, că nu acest sânge jidovesc e cauza reală a demisiei. Știm că Ungaria dispăre sub presiunea germană și că o politică a la Imredy nu se poate face față de această țară. Totuș motivarea e simptomatică și adânc grăitoare.

—o—

Se nasc românii a doua oară în Patria și Neamul lor

Suntem în drept a considera ca evenimente extraordinare cele două sărbătoriri: aceea a Dlui Inginer Ion Gigurtu, președintele „Micei” și aceea a Dlui Pamfil Șeicaru.

Până acum sărbătoririle se făceau pentru a preamări oamenii și operele electorale. Oamenii politici dețineau recordul în această privință. Cele două sărbătoriri tind a dovedi, că nivelul vieții sociale se înalță, că începem a trăi pe un plan superior: nu vorbele, ci faptele, nu interesele meschine individuale și de gașcă, ci marile comandamente naționale

es la suprafață. Pomul se cunoaște după roade. Cele două sărbătoriri dovedesc, că românii se nasc a doua oară în Patria și Neamul lor. Găsim aici un simptom de renaștere națională. Fără selecțiunea valorilor reale nu se poate imagina o reînviere a organismului social și o despărțire adevărată, nu camuflată, de vechile moravuri, atât de detestate de ceice au ajuns să înțeleagă realitățile vieții.

E de prisos să spunem, că stăm de gardă împrejurul celor doi sărbătoriți și că dorim ca justiția care e „*fundamentum regnorum*” să scoată la suprafață pe toți aceia cari se nasc a doua oară pentru Patria și Neamul lor.

—o—

Infăptuiri românești

Cooperativa „**Solidaritatea Românească**” a funcționarilor și pensionarilor publici din Cluj.

Avem bucuria de a constata că dinamismul național, infiripat în ultimul timp, își produce roadele. După cooperativele înființate de Dl. Prof. Jinga, actual ministru, a venit la rând cooperativa „**Solidaritatea Românească**” al cărui suflet, alături și de alți buni români, este Dl. Prof. Dr. Grigoriu dela Universitatea din Cluj.

Ne găsim în fața unui fenomen în adevăr revelator: profesori universitari coboară de pe catedră, se aliniază ca soldați luptători pe parapete, dând ei cei dintâi exemplu de „solidaritate românească” și de dinamism practic și productiv. E în adevăr aici o schimbare la față care nu poate fi în deajuns relevată și încurajată.

Rămâne să vedem, dacă publicul românesc are educația patriotică necesară, care, să-l facă să înțeleagă că, e dator, nu numai să nu vatăme, dar să deie cu toată căldura sprijinul său neprecupețit acestei noi întreprinderi economice, cași tuturor de acest fel.

—o—

„**Muncă Românească**”. Activitatea consiliului comunal al primăriei Sighișoara, 1934—1937.

Tot pe tărâmul afirmației românești relevăm broșura cu subiectul de mai sus, Dealungul a 111 p., plus un „**Adaus**” necesar de 8 p. ni se perindă pe dinainte, succint, descrierea orașului, apoi, dificultățile întâmpinate și realizările pe tărâm edilitar ale gospodăriei românești în acest oraș de puternică factură minoritară, săsească. Se constată din cuprinsul broșurei, o vastă operă de muncă realizată de primăria Sighișoara.

Relevăm meritele dlor, Aurel Mosora primar, Victor Știrbeț prefect, Ștefan Colceriu aj. primar, Horea Teculescu, directorul liceului și alții, și ca

opere de primul ordin: mărețta catedrală ortodoxă, intensa activitate pe teren cultural, podul monumental de lângă catedrală, pavări, asfaltări, canalizări, construcția abatorului, introducerea gazului metan, mărețta troiță și osuarul în cinstea eroilor căzuți pe câmpul de luptă, și o serie de alte îmbunătățiri cari au transformat aspectul orașului.

Broșura se termină cu prospectul îmbunătățirilor cari urmează a se face sub noua conducere românească, pe care o așteptăm să o vedem la lucru.

—o—

Anuarul liceului „Petru Maior” din Gherla, publicat de directorul liceului, dl. dr. Emil Precup. E o broșură de 176 pag. format mare. Deși broșura se intitulează „anuar” și privește în general activitatea școlii, ea cuprinde totuși un interesant studiu despre activitatea marelui botanist român, dr. Alex. Borza, profesor la universitatea din Cluj, organizatorul și sufletul grădinei botanice din acest municipiu, una dintre cele mai bine dotate din Europa, studiu eșit de sub pana eminentului profesor și publicist, dr. Emil Precup, directorul liceului.

—o—

„**Solidaritatea**” din T.-Mureș. Din T.-Mureș ne vine a III-a gestiune a soc. cooperative regionale de producție, aprovizionare și valorificare agricolă, sub direcția dlor. Dr. Emil Dandea, Moisi Petric și Ioan Tolan.

Cunoaștem T.-Mureș. Am avut ocazia de a constata în numeroase ocazii progresele realizate de acel oraș pe tărâmul afirmației românești. Cele două biserici monumentale, ortodoxă și gr. cat., așezate la cele două extremități ale pieții centrale, ne stau dovadă vie despre veghia neadormită a românilor din aceste părți.

Pe Dl. Dr. Emil Dandea l-am cunoscut în plină activitate, în calitate de primar al acestui mare centru din regiunea secuizată, în care calitate a funcționat timp îndelungat, afirmându-se ca un bun și talentat gospodar.

Valoarea conducătorilor se poate constata de altfel din însăși gestiunea ce ni se prezintă. La o circulație de casă de cca. 40 de milioane, s'a distribuit un beneficiu de 341.000 lei, din cari, 25.381 lei pentru opere culturale, în cei trei ani de gestiune.

Dat fiind că conducătorii acestei valoroase și utile instituții economice, activează într'un oraș a cărui destinație era, sub vechea stăpânire, de a constitui un bastion de afirmare ungurească, progresele ce au realizat sunt cu atât mai laudabile.

E de prisos să spunem că am vrea să vedem acest fel de întreprinderi, și altele similare, diseminate în tot cuprinsul țării, cu destinația de a distruge străinismul și de a pune stăpânire pe producția și circulația bunurilor materiale ale țării.

—o—

„Aspecte din trecutul omenirii“, „Istoria lumii în tablouri“ — și „Târgu-Mureș“ — trei broșuri de Mihail Demetrescu.

Tot ca o dovadă a afirmării românești în acest mare centru, până mai eri înstrăinat, relevăm lucrările distinsului profesor și ziarist, Mihail Demetrescu, primite la redacția noastră: „Aspecte din trecutul omenirii“, broșură de 127 p. (Tip. Comunală, Tg.-Mureș, prețul 60 lei), scurt și succint rezumat al istoriei universale; „Istoria lumii în tablouri sinoptice“, broșură de 38 p. constituind o sugestivă icoană a marilor evenimente istorice, pentru uzul elevilor. (Tip. „Ardeleana“, Tg.-Mureș, prețul 50 lei) și broșura „Un oraș demn de văzut“, Tg.-Mureș, prin care, în 40 de pagini, text și ilustrațiuni, scoate în evidență interesul turistic pe care-l prezintă Tg.-Mureșul și împrejurimile.

—o—

Cărți și reviste

Sfinții și animalele

Mitropolitul-literat, adică I. P. S. Sa Dr. Alexandru Nicolescu, dela Blaj, a scos o carte, cu titlul de mai sus, care va face o impresie plăcută și adâncă tuturor cititorilor, cum mi-a făcut și mie. Cartea face parte din Biblioteca pentru clasa cultă și constituie nr. 11 al acesteia.

Bănuiesc, dar nu sunt sigur, că toți nr.ii. anteriori ai acestei biblioteci se datoresc condeiului strălucit al Mitropolitului dela Blaj.

Capitolul întâi, care i-a dat titlul întregii cărți: Sfinții și animalele, l-am fost citit înainte cu vre-o lună în excelenta revistă de vânătoare, *Carpații*, ce apare aici în Cluj, sub îngrijirea favorită a dlui dr. Ionel Pop.

Am citit cu mare plăcere acest capitol, ce împodobește fruntea *Carpaților*. Dar predomina atunci și bucuria, că-l vedem și literaricește activ pe I. P. Sfințitul, care abia părăsise spitalul clinicilor din Cluj. Acum vedem, că era numai o mostră dintr'un volumaș.

Cum mărturisește ilustrul autor în scurta prefață:

„Dragostea mea față de natură, această imagină a dumnezeirii, oglindă a perfecțiunilor Sale neasemuite, în loc să scadă, cu anii și cu vârsta, se potențează tot mai mult.

„Intenția îmi este să continuu și pe viitor acest drum, dacă bunul Dumnezeu îmi va lungi firul vieții. Omui este obligat să facă bine cât poate și până când poate. Și mult bine se poate realiza pe calea scrisului, și mai ales pe calea scrisului“ . . .

Dar, când scrisul e așa de interesant, fermecător de original, și dulce, cum e scrisul acestei cărți! Autorul vorbește despre rândunele, pițigoii, ciocârlie, ochiul bouului și corbul. În ultimul capitol despre măreția lui Dumnezeu în lucrurile mici, microscopice . . .

Cititorul rămâne uimit și încântat.

Mai ales e splendid ce spune despre ciocârlie.

Citează și pe poetul V. Militaru:

*O, fii deapurarea slăvită, minune sfântă ciocârlie,
Ce amețești suind în zare deasupra câmpului și luncii,
Căci tu 'nalți un imn de slavă de negrăită măreție
Acelor, ce plecați pe brazdă, sunt mucenici umili ai
[muncii.*

Dar în analiza și caracterizarea minunatei solii vii a țarinei, autorul se avântă singur în regiuni poetice, și deși scrie proză, iese poezie, cu ritm și armonie.

Iată o probă:

*Când lanurile aurite
se leagănă cu spice grele
și secerile fug prin lanuri
lucind ca niște șerpi de argint . . .*

(pag. 31).

Lipsesc doar rimele ca strofa de versuri să fie întreagă . . .

Ca o gustare din acest buchet de flori înmiresmate și fulgurante, mai citez, de încheiere, un pasaj din același capitol despre ciocârlie:

„Frumos ni-o zugrăvește Michelet. Dar trebuie să mărturisim, că poetul nostru român a atins culmi mai înalte și vorbește cu o elocvență ce te zguduie în fibrele cele mai intime ale sufletului.

„Ci eu văd în ciocârlie ceva mai mult și mai înalt. Văd în ea simbolul sufletului dornic după cer, însetat de Dumnezeu. Ea, paserea brazdei, a ogoarelor noastre, se smulge din cătușile fărâniei, se eliberează și scutură parcă legea gravitațiunii, care o leagă de pământ, și pornește în sus, tot mai sus, până devine nevăzută privirilor noastre. Și acolo, sub privirile lui Dumnezeu, îi cântă Lui, numai Lui, neturburată de privirile oamenilor, a făpturilor celorlalte, priviri ce ar putea fi atât de indiscrete“.

(Dr. I. D.).

—o—

Domnul de Rouă, de Zaharia Bârsan

Valorosul artist dramatic și poetul de talet, Z. Bârsan, de când s'a retras de pe scena Teatrului Național din Cluj — a revenit cu mai multă statornicie la creația poetică.

Observația mi-a sugerat-o librăria „Cartea Românească“ din Cluj, care, îndată după sărbătorile

Crăciunului, a consacrat vitrina sa în semn de omajiu poetului Z. Bârsan. Protretul sexagenarului, serios și grav, deși senin în rolul lui Horațiu, trona asupra cărților mai noi, cari erau respirate ca niște trandafiri înrouați peste toată aria vitrinei. „Trandafirii Roșii” și „Domnul de Rouă”, poemele dramatice în versuri, ocupau tot parcul literar al poetului. Are mai multe scrieri, are volume de poezii, dar acestea două, creații gemene, poate feți favoriți ai poetului, au înlăturat pe ceilalți, ocupând primul loc la această zi de sărbătoare.

Ne înșirăm și noi alături să-i aducem un cuvânt de închinăciune și urare.

„Trandafirii roșii” sunt mai cunoscuți; acum au ieșit într-o nouă ediție, stilizată, „Domnul de Rouă” — este nou de tot, picură de roua harului și de mireasma primăverii. Cine ar crede, că tatăl său e un — sexagenar? Nici nu e. E veșnic tânăr și ferice, pe cât pot să fie poeții fericiți.

Dintr'o frântură de poveste, că Luna s'a îndrăgostit de fratele ei, Soarele; îl caută și nu poate să-l ajungă..., plânge de dorul lui, și din lacrimile ei s'a născut Domnul de Rouă... — poetul a încheiat un minunat poem dramatic în versuri.

La asta l-a îndemnat și alt poet, Vlăhuță, care în „România pitorească” scria:

„De aici din valea *Malvei*, purcede „drumul lui Traian”, drum larg de piatră, care trece prin *Romula* și se înfundă în munți. Pe valea asta veche, povestesc țărani din *Calci*, se purta *Craiu* de rouă, noaptea pe lună, între Dunăre și munte; — și odată, pe când se întorcea de vale, apucându-l ziua pe locul unde-i acum satul *Potopinu*, ci-c'a întins soarele, care de mult îl căuta, numai o rază asupra lui și l-a băut dintr'o sorbitură.

Din atâta material folcloric, măiestrul a închelmat în trei acte un poem feeric, cu colorit eroic, dramatic, expus în versuri armonice admirabile. E un deliciu să-l citești. Și mai mare trebuie să fie deliciul să-l vezi desfășurându-se pe scena teatrului.

Prin borangicul fin al povestii, răsbate uneori un accent profund etnic, patriotic chiar, care e așa de firesc, din sufletul lui Z. Bârsan.

Culeg, ca din poiană, câteva floricele:

*O Soare... frățioare din mândru răsărit
Senin îți stau în față... Cu fruntea ridicată...
Că n'am pe lumea asta... și n'am avut vre-odată
Alt gând... decât al țării, alt dor, decât al ei...
Ajută-mă s'o mântui de norii mari și grei...
S'o văd din nou curată... de tine luminată...*

*Și n urmă pot în pace să merg la judecată,
In rând cu toți ai mei...*

*Tu știi, că-ntotdeauna cucernic te-am slăvit.
Isvor de apă vie.*

*De care multă vreme pe lume am fost lipsit...
Ajută-ne să scoatem din truda ei amară
O țară.. fără vină...*

*Și ține-mă de straje la hotare
Să n o mai calce umbră de pasere străină!*

Cine nu simte parfumul poeziei populare, nescatul isvor fermecat și bine cuvântat? Și cine nu simte, în archaismul povestilor străbune, un aier de actualitate, în simțirea veșnic vie a povestii eterne?

Dr. I. D.

A doua diplomă Leopoldină. Academia Română a tipărit în Memoriile secțiunii istorice studiul profesorului Dr. Kurt Wessely, dela Viena, în care se face deplină lumină în chestia mult discutată a diplomei Leopoldine a doua, la care atât de mult se provoaca Inocențiu Micu, martirul exilat, și nu o putea prezenta. Profesorul vienez a găsit și originalul, în Sibiu, la Bruckenthal, și-l dă în facsimile. Broșura e de aproape 60 pag. Prețul 45 lei. Traducerea românească e de Dr. Ilie Dăianu, cu competență făcută.

Buletinul „Uniunii Ziariștilor Români din Transilvania”

În ședința de Comitet de la 13 Ianuarie s'a hotărât înființarea în Capitala Ardealului, cu secțiuni în provincie, înființarea asociației „Amicii Italiei din Dacia Superioară”. Amicii noștri vor fi încunoștințați la timp despre demersurile ce se vor lua.

Membrii uniunii sunt rugați a se preocupa de ideea unei excursiuni în corpore, în scop de propagandă, în Italia și în coloniile ei.

Vom avea multe de aflat și, mai ales, multa de învățat, pentru înmănușarea într'un singur bloc al popoarelor latine și pentru viitorul măreț al patriei și neamului nostru.

Profitând de împrejurarea că directorul nostru e invitat a ține o conferință la Satu-Mare în cadrele prietenilor de la „Afirmarea”, se convoacă comitetul „Uniunii” pentru 5 Martie 1939 la Satu-Mare la ora 11. — Amănunțele se vor comunica prin adresă specială.

Dat fiind că intenționăm a face, prin întrunirea noastră, o manifestație de ordin național, câți mai mulți din confrății noștri, din orice tabără ar fi, vor fi bine veniți.

Presă de provincie

Din „Porunca Vremii“ Nr. 278 din 6 Febr. 1939, sub iscălitura Dlui Dr. Ilie Rădulescu:

„Ducele a învins Europa și a solidarizat moralmente, într'un singur granit, Italia, și cu acest gest, de frumusețe antică, al trimeterii fiilor săi și a contelui Ciano în primele linii de bătaie ale războiului cu Negusul, acolo unde primejdiile erau mai multe. Deputații, aleșii națiuni fasciste, în cele mai înaintate tranșee ale viitorului război, prezența tinerilor și bătrânilor conducători ai Italiei sub ploaia de foc, va răscoli adânc sufletul de vulcan al peninsulei. Nu va mai rămâne acasă nimeni, oricine simte în el fie și într'un trup cât de firav, un suflet valid. Italia va pune sub arme întreitul și împătritul forței pe care o va putea mobiliza altă țară. Oricine va fi obligat să măsoare de șapte ori, de azi înainte, riscul de a-și încrușișa spada cu Roma fascistă.

—o—

„Prometeu“ din Brașov Str. Calvin Nr. 18, Nr. 11—12 Februarie 1939, revistă de luptă pentru propagare, frumos și adevăr, își merită în adevăr numele. Orice nou număr apărut e o dovadă în plus. Noi ne nizuim a propovădui nouile idealuri de existență ale neamului. Ce frumos stabilește dl dr. Mircea Suci—Sibianu, condițiunile de existență ale națiunii prin crearea individului tip., prin realizarea *in el însuși* a celor 10 puncte din „contractul de cumpărare al fericirii“. În adevăr totul trebuie cumpărat prin devotament, prin sacrificism, prin eroism. Ce frumos ne desemnează condițiunile de viață ale „Frontului Renașterii Naționale“ din articolul lapidar al directorului revistei, dl dr. I. Al. Bran de Lemeny. Tot „Renașterea Națională“ este pusă la punct de încercatul publicist, dl Ioan Bratia.

Citirea articolului „Unirea noastră“ al dlui prof. Ioan Popa mi-a amintit greutățile în cari s'a făcut unirea dela 1859. Vorba dlui Suci—Sibianu din articolul „Din viață, pentru viață“, zadarnic alergî după fericire ca după o himeră. Fericirea ne găsește în desăvârșire pe care o cucerești prin muncă, prin îndeplinirea datoriei „izvorul cel mai sigur de desăvârșire și mulțumire sufletească“.

La 1859 erau mulți candidați la cele două tronuri ale țării românești, și încă dintre cei mai arătoși. Alegerea s'a oprit totuși la cel mai puțin împodobit, la modestul, dar inimosul colonel Ion Al. Cuza. Așa o faci în momentele de mari înfăptuiri. La lume nouă, oameni noi. Altfel nu se poate.

Revista aceasta e pe calea cea dreaptă. Ea face cînte vechiului oraș de luptă și de afirmare națională care e Brașovul. E o necesitate. E păcat că nu e răspîndită în cercuri cât mai largi. Ea ar arunca pretutindeni sămînța cea bună, care ne lipsește, mai ales în aceste timpuri de radicale prefaceri, atît de mult.

—o—

Din „Universul“ Nr. 46 din 17 Febr. 1938, sub semnătura D-lui Al. Gregorian:

„Infrîngerile succesive, dezertările în masă, jafurile bandelor armate, întreg dezastrul Spaniei roșii stă în aceste trei cuvinte de care Gillain le subliniază insistent: material uman inferior.

Franco, dimpotrivă, a făcut războiul pe plan

eroic și spiritual. El a angajat în luptă întreg destinul spaniol, izbutind să mobilizeze alături de dînsul toată conștiința eroică a Iberiei și creind o mistică a jertfei în care viața individuală se cere absorbită în spiritul comunitar al rasei și se dăruie cu frenezie pentru veșnicia neamului. În condițiile acestea, ar fi fost greu să nu câștige.

Elementul uman este, și rămâne, așa dar, factorul hotărător al oricărui război. De aceea, educarea și pregătirea lui cu accent pe latura psihologică și morală este o datorie de prim ordin a statului. Descifrarea complexului sufletesc, familiarizarea cu problemele vitale ale neamului, încadrarea în liniile de foc ale idealului istoric, disciplinarea și educarea lui eroică, toate aceste deziderate sunt date esențiale ale ecuațiilor războiului modern“.

—o—

„Ținuturi secuizate“ din articolul de fond, sub iscălitura dlui Roman Robu, sub titlul „Proba de maghiarizare forțată a românilor din Săgărești-Ciuc“.

—o—

Cărți de căpătâi

În nizuința noastră de a provoca dezvoltarea unui puternic dinamism național, nu trebuie să uităm și vehiculele, cari ne pot duce spre acest mare rezultat.

În această ordine de idei, ținem să atragem atenția distinșilor noștri cititori asupra operelor directorului și colaboratorilor acestei reviste. Deocamdată le recomandăm procurarea cărților scrise de directorul nostru dl Ion Colfescu-Delaturda.

Sunt cărți „gândite, cari nu sunt o lectură de siestă, nici de trecere de vreme, ci de pus la căpătâi, de gustat pe îndelete, cu pauze rodnice în reflexiuni, cărți cari nu-și găsesc perechea în literatura noastră sociologică“, după cum se exprimă cu privire la penultima, răposatul profesor universitar, de pioasă amintire, V. Bogrea.

Aceste cărți sunt:

1. „Fericire Pământească“. (București. Tip. Astra, 1902), lucrare de adolescență.

2. „Viața Morală a Popoarelor și Războiul Mondial — Cauze și efecte — lucrare din care se poate vedea rolul capital al spiritualității care ne animează în marile evenimente.

3. „Război și Civilizație“, ideologia animatoare care ne-a condus la și prin marele război.

4. „Spirit și Materie — Eroismul în Viața de Stat“, care poate fi privită ca Biblia timpului prin care trecem.

Cea din urmă se poate procura la redacție, iar celelalte se pot consulta în bibliotecile publice.

Presă de provincie

„Frontul de Vest” din Arad, nr. 57 din 5 Februarie, ocupându-se, sub iscălitura dlui Aurel Chiriciu, de lipsa monumentelor românești la Arad, după ce se plânge de lipsa de inițiativă din trecut, afirmă:

„De astă dată suntem pe calea cea bună. Monumentul Unirii, strălucitor, impozant se va înălța în Aradul lui Cicio Pop și a lui Vasile Goldiș, amintind tuturor că și aici, în apropierea Tisei, continuă să trăiască poporul român, apărător a gîntei latine și a creștinismului!”

—o—

„Vestul” din Timișoara, nr. 2287, din 2 Februarie 1939, sub iscălitura dlui Petru Sfetca, în articolul de fond, sub titlul „Dixi” se ocupă de discursul Führerului. Reținem din acest articol:

„Discursul dela Reichstag departe de a fi amenințător, lasă, fără a ascunde nici o reticență, balsamul unei liniști și urma unei lumini în așteptările pline de nedumerire pe care oamenii continentului le împărtășiau în preziua lui 30 Ianuarie. „Germania nu amenință pe nimeni. Ea nu se amestecă în afacerile interne ale altora, dar respinge ingerința puterilor apusene în afacerile sale interne” — a spus-o Führerul!”

—o—

„Tribuna Noastră” din Cluj, nr. 16, din 5 Februarie 1939, în articolul de fond sub titlul „Dar comerciantul român în grija cui este lăsat?” scrie între altele:

„Dar în conducerea Frontului Renașterii Naționale pentru ce nu s'a chemat și un număr corespunzător de comercianți români, care să poată apăra interesele vitale ale comerțului în general, ale comercianților de limba și legea românească în special?”

„Oare comerțanții de origine etnică românească nu formează ca număr o minoritate disparentă, iar ca putere de capital cifră de afaceri și stare materială, nu represintă o situație degradantă în viața economică a țării?”

—o—

„Cuvântul Satelor” din Timișoara, nr. 6, din 5 Februarie 1939, ocupându-se de „Cooperăția pe drumul faptelor”, sub iscălitura dlui Nic. Roșu, constată:

„Pentru prima dată dela războiu încoace ne-a fost dat să vedem adunați laolaltă reprezentanții a cinci județe, în numele unui singur gând: ridicarea economică a obștei. Nici o licărire din ceace ne a desbinat altă dată, nimic din cunoscutele „impunșături politice” care zădărniceau totul!”

—o—

„Lumea și Țara” nr. 7, din 19 Februarie 1939, sub iscălitura dlui dr. Ion Munteanu, se ocupă în articolul de fond de „Pactele cu minoritarii”, afirmând cu drept cuvânt:

„Populația săsească din țară, populația maghiară și acum câteva zile populația bulgărească au aderat în bloc la Frontul Renașterii Naționale. Guvernul nostru a avut un gând înțelept, căutând să

inmănușeze pe toți locuitorii acestei țări, fără deosebire de naționalitate, la marea operă de înfăptuire. Populațiile minoritare au urmat la rândul lor un drum înțelept, atunci când în loc să se țină de oparte de munca pentru ridicarea statului, au înțeles să se înroleze în marea armată a Frontului Renașterii Naționale, armată chemată să pășească la înfăptuirea ordinii și buneii stări în țara noastră”.

—o—

Din „România” Nr. 251 din 11 Febr. 1939.

Dacă depopularea a luat proporțiile unei adevarate sterilizări a unei regiuni mai mult sau mai puțin limitate în țara noastră, aceasta se datorește faptului că o serie întreagă de măsuri de ordin social, economic, juridic și profesional au întârziat prea mult, așa încât acest fenomen demografic a prins rădăcini adânci, cu tendință de expansiune și cu greutate din ce în ce mai mari decât putea fi stăvilită și anihilat. (Din conferința Dlui Gral Dr. N. Marinescu).

—o—

Septimiu Popa: „Caravanele Ardealului”, (Cluj 1938, Tip. „Diecezană”). Voind să-mi scriu cronica pentru revistă, din maldărul de publicații, scot cartea cu titlul de mai sus. Sunt grăbit. N'am timp să mă ocup de ea. Totuș, dat fiind că cunosc pe autor, o deschid și citesc un capitol la întâmplare. Nu a mai fost chip s'o las din mână. A trebuit să citesc întreaga carte. S'a năruit tot planul meu de lucru.

Așa vor păți toți ce vor lua în mână această broșură. Cele 151 de pagini se citesc dintr'o răsufare. „Caravanele Ardealului” sunt o serie de schițe, povestiri și amintiri în cari apare viața Ardealului de eri cu tot parfumul ei local, cu oamenii de odinioară, cu marii purtători de cuvânt, cu marile lupte, cu marile suferințe, cu tot cortegiul de preocupări, de gânduri și de aspirațiuni cari ne-au dus la unirea cea mare.

E o carte care nu trebuie să lipsească din biblioteca nimănui. Regretăm că, din lipsă de spațiu, nu putem să ne oprim mai mult asupra ei. Cu ilustrații în text și în condiții tehnice ireproșabile, cartea mai este și o duioasă evocare a trecutului zbuciumat.

Petrol Egger

**oprește mătreața
și căderea părului**
